

Գեղարքունիքի մարզի Գավառ
համայնքի Գավառ քաղաքի հիմնական
դպրոցի կառուցման

**Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման
հաշվետվություն(լրամշակված)**

Նախագծող՝ ՀԱԼԴԻ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ
Գործադիր տնօրեն՝ Դ. Հովսեփյան

Կապալառու կազմակերպություն՝ ՖՏԴ – ՇԻՆ ՍՊԸ
Գործադիր տնօրեն՝ Հ. Հակոբյան

Հաշվետվության կազմման խորհրդատու՝ Մ. Մաղաքյան

Ընդհանուր տեղեկատվություն.....	4
2. Հավելվածներ	4
3. Հապավումներ.....	4
4. . ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ կազմման իրավական հիմքերը.....	4
5. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ	8
6. Ձեռնարկողի անվանումը, գտնվելու վայրը և նպատակը.....	8
7. ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակման հիմքերը	9
8. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ	9
8.1 Նախատեսվող գործունեության համառոտ նկարագիր.....	9
8.1.1. Կլիմա և օդային ավազան.....	15
8.1.2. Հողային ռեսուրսներ.	19
8. 1.3. Ջրային ռեսուրսներ	19
8.1.4. Կենսաբազմազություն.....	20
8. 1.5. Հատուկ պահպանվող տարածքներ	21
8.1.6. Պատմության և մշակութային հուշարձաններ:	21
8.1.7. Բնության հուշարձաններ	28
8.1.8. Սոցիալ-տնտեսական բնութագիրը	28
9. Ծինարարության ընթացքում իրականացվող գործունեություն նպատակը, բնութագիրը և տեխնիկական տեխնոլոգիական լուծումները.....	28
9.1. Քանդման փուլ.....	28
9.2 Ծինարարության փուլ.	29
9.2.1 Ծինարարության իրականացման ժամանակացույցը	33
10. Օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր.....	33
11. Ծրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և վնասակար ազդեցությունների բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիրը.....	35
11.1 Օդային ավազան.	36
11.2 Հողային ռեսուրսներ.	38
11.3 Ջրային ռեսուրսներ.	39
11.4 Կենսաբազմազանություն.	40
11.5 Թափոններ.....	40
11.6 Աղմուկ և թրթռում.	42
11.7 Արտակարգ իրավիճակներ.....	43
11. 8 Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն.	45
11.9 Էներգախնայողություն և Էներգաարդյունավետություն.....	47

11.10 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.	49
11.11 Սոցիալական.	49
11.12 Լանդշաֆտ.	50
11.13 Բարեկարգում և Կանաչապատում	50
12. Մոնիթորինգ	50
13. Բնապահպանական միջոցառումների (բնապահպանական կառավարման) պլան	52
14. Մշտադիտարկման (մոնիթորինգի) միջոցառումներ	56
15.Բողոքների ընթացակարգ	59
Գրականություն	59
Հավելված 1, Սեփականության վկայական	61
Հավելված 2, Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք	63
Հավելված 3 Կառուցապատման սխեմա և գլխավոր հատակագիծ	66
Հավելված 4, Տեղեկանք շինարարի հեռացման	67
Հավելված 5, Ավագանու որոշում	68
Հավելված 6, Արձանագրություն և մասնակիցների ցանկ	70
.Հավելված 7 Գլխավոր հատակագիծ և կանաչապատման սխեմա	71
Հավելված 8. Շինաշխատանքների կազմակերպման սխեմա և ժամանակացույց.....	72
Հավելված 9 Իրադրության հատակագիծ և կոորդինատներ.....	74

Ընդհանուր տեղեկատվություն.

Ծրագրի անվանում	«Մինչև 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցներ»-ի ծրագրում ընդգրկված Գեղարքունիքի մարզի Գավառ համայնքի Գավառ քաղաքում դպրոցի կառուցում
Պատվիրատու	Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամ
Նախագծող	ՀԱԼԴԻ Քոնսալթ ՍՊԸ
Նախագծող իրավաբանական հասցեն	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ, գ. Նորատուս
Փաստացի գործունեության տարածք	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Գավառ քաղաք
Ձեռնարկողի հեռախոս և էլեկտրոնային հասցե	փ. Ազատության 4-րդ փակուղի 1 (060) 440-422, info@haldi.am
Կապալառու ընկերություն	ՖՏԴ-ՇԻՆ ՍՊԸ
Հաշվետվության կազմման խորհրդատու	Մ. Մաղաքյան

2. Հավելվածներ

- Հավելված 1. Տարածքի սեփականության իրավունքի վկայական
- Հավելված 2. Ճարտարապետա-հատակագծային առաջադրանքը
- Հավելված 3 Կառուցապատման սխեմա և գլխավոր հատակագիծ
- Հավելված 4 Տեղեկանք շինադրի հեռացման
- Հավելված 5 Ավագանու որոշում
- Հավելված 6 Արձանագրություն և մասնակիցների ցանկ
- Հավելված 7. Շինհրապարակի գլխավոր հատակագիծ և կանաչապատման սխեմա
- Հավելված 8 Շին. Աշխատանքների կազմակերպման սխեմա
- Հավելված 9 Իրադրության հատակակագիծ և կոորդինատներ

3. Հապավումներ.

- ՇՄԱԳ-Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում
- ՀՏԶՀ- Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամ
- ՀՀՇՆ-Հայաստանի Հանրապետության Շինարարական Կլիմայաբանություն
- ՇՄՆ-Շրջակա միջավայրի նախարարություն

4. . ՇՐԶԱԿԱ ՄԻԶԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ կազմման իրավական հիմքերը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումն իրականացվում է համաձայն՝ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» 2014թ. - ի ՀՕ-110 ՀՀ Օրենքում՝ 2023թ. մայիսի 3-ի փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք)՝ սահմանված դրույթներին համապատասխան: Այն կարգավորում է

շրջակա միջավայրի վրա հիմնադրությամբ փաստաթղթի և նախատեսվող գործունեության ազդեցության փորձաքննության իրավական, տնտեսական և կազմակերպական հիմունքները: Բոլոր նախատեսվող գործունեությունները, որոնք կարող են ունենալ ազդեցություն շրջակա միջավայրի վրա, մինչև իրականացումը ենթակա են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման (ՇՄԱԳ) և փորձաքննության:

«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք («Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-522-Ն (ընդունված 1994թ. և լրամշակված 5 2022թ.)- կարգավորում է մթնոլորտային օդի պահպանության իրավական և կազմակերպական հիմքերը՝ ուղղված մթնոլորտային օդի որակի պահպանությանը: Մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի համար բարենպաստ մթնոլորտային օդի որակի ապահովման նպատակով՝ մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում հասարակական հարաբերությունները: «Պատմության եվ մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության եվ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք (1998թ.) - Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձաններն են՝ պետական հաշվառման վերցված պատմական, գիտական, գեղարվեստական կամ մշակութային այլ արժեք ունեցող կառույցները, դրանց համակառույցներն ու համալիրները՝ իրենց գրաված կամ պատմականորեն իրենց հետ կապված տարածքով, դրանց մասը կազմող հնագիտական, գեղարվեստական, վիմագրական, ազգագրական բնույթի տարրերն ու բեկորները, պատմամշակութային և բնապատմական արգելոցները, հիշարժան վայրերը՝ անկախ պահպանվածության աստիճանից:

«Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (2006)-սահմանում է հատուկ պահպանվող տարածքներն, ինչպես նաև դրանց կառավարման ընթացակարգերը: Նախատեսում է հատուկ պահպանվող տարածքները, առանձնացնելով չորս տեսակ՝ պետական արգելոցներ, պետական պահուստավորման հողեր, ազգային պարկեր, բնական հուշարձաններ, դրանց որոշման և ղեկավարելու գործընթացները:

«Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (1999թ.) – Ապահովում է բուսական տեսակների (ֆլորայի) և դրանց առաջացրած համակեցությունների (բուսականության) բազմազանության, աճելավայրերի և էկոհամակարգերի հավասարակշռվածության վրա մարդու բացասական ներգործության կանխարգելումը: Իրականացնում է բուսական աշխարհի, դրա գենոֆոնդի և ցենոֆոնդի բազմազանության, աճելավայրերի պահպանության քանակական և որակական, բուսական աշխարհի շարունակական օգտագործման և վերարտադրության գիտականորեն հիմնավորված ապահովումը, բուսական աշխարհի օգտագործման հարաբերությունների կարգավորումը, բուսական աշխարհի պահպանության և օգտագործման բնագավառում օգտագործողների իրավունքների պաշտպանությունը և պարտականությունների կատարումը:

«Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (2000թ.)–Սահմանում է ՀՀ տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը: Նախատեսում է գենոֆոնդի և տեսակային բազմազանության պահպանության, պաշտպանության, բնականոն վերարտադրության ապահովումը, կենդանիների բնակության միջավայրի ամբողջականության խախտման կանխումը, 6 կենդանական տեսակների և դրանց պոպուլյացիաների ու համակեցությունների ամբողջականության, կենդանիների միգրացիայի ուղիների պահպանությունը, կենդանական աշխարհի օբյեկտների օգտագործման հարաբերությունների կարգավորումը, կենդանական աշխարհի պահպանության և օգտագործման բնագավառներում օգտագործողների իրավունքների պաշտպանությունն ու պարտականությունների կատարումը:

«ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001թ.) -Սահմանում է հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսվարման տարբեր կազմակերպատիրական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության, հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման, մարդկանց կյանքի ու առողջության համար բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման, հողի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության իրավական հիմքերը: Կարգավորում է հողային պաշարների կառավարման, տիրապետման, օգտագործման և տնօրինման բնագավառում պետական քաղաքականության ուղղությունների սահմանումը, հողային հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունումն ու դրանց կատարման վերահսկողությունը, հողային ֆոնդի՝ ըստ նպատակային նշանակության, հողատեսքերի և գործառնական նշանակության դասակարգումը, հողի մոնիթորինգի, հողաշինարարության, հողերի հետազոտմանն ուղղված գործունեության լիցենզավորման միասնական սկզբունքների սահմանումը և այլն:

«Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2008թ.) - Սահմանվում է հողերի արդյունավետ օգտագործման և պահպանման, հողային օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողության իրականացման խնդիրները, ձևերը, վերահսկողություն իրականացնող մարմինները, ստուգող և ստուգվող անձանց իրավունքներն ու պարտականությունները, ստուգումների իրականացման կարգերը: Սույն օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ հողային ֆոնդում առկա բոլոր հողամասերի օգտագործման և պահպանության վրա՝ անկախ դրանց նպատակային նշանակությունից, սեփականության և (կամ) օգտագործման իրավունքի սուբյեկտներից:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքը (2004 թ.)-սահմանում է թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև բնական ռեսուրսների, մարդու կյանքի և առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման համար իրավական և տնտեսական հիմքերը:

«ՀՀ ջրային օրենսգիրք» (2002) - Նպատակը երկրի ջրային ռեսուրսների պահպանության, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման միջոցով 7 քաղաքացիների և տնտեսության կարիքների բավարարման և ապագա սերունդների համար ջրային ռեսուրսների պահպանման համար իրավական հիմքերի ապահովումն է:

«ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ օրենք / Ընդունված է 2001 թվականի մարտի 7-ին/ Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների, սույն օրենքին համապատասխան էներգետիկայի բնագավառում գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձանց և էլեկտրական, ջերմային էներգիա ու բնական գազ սպառողների փոխհարաբերությունները:

ՀՀ կառավարության որոշումներ

- ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ. N72-Ն որոշում «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ. N71-Ն որոշում «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 14.08.2008 թ. N 967-Ն որոշում «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 02.11.2017 թ. N 1404-Ն որոշում «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող

պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 20.07.2006.N 1026-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»

- ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. N781-Ն որոշում «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 08.02.2018թ. N108-Ն որոշում «Բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերին և տեսակային կազմին ներկայացվող պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 30.10.2008 թ. N1318-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 28 դեկտեմբերի 2023 թ. «Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 2014 Թվականի Նոյեմբերի 19-Ի N 1325-Ն Որոշման Մեջ Փոփոխություն Կատարելու մասին» N 2343 - Ն որոշում:
- ՀՀ կառավարության 8 հոկտեմբերի 2009 թվականի «Կենտրոնացված կոյուղացանց չունեցող համայնքներում նոր կառուցվող օբյեկտների համար կոյուղաջրերի տեղային մաքրման կայանների պարտադիր տեղադրման նորմերը հաստատելու մասին» N 1142-Ն որոշում:
- ՀՀ կառավարության 394-Ն որոշում (փոփ. 21 մարտի 2024 թվականի):

Սույն հաշվետվության պատրաստման ընթացքում հաշվի են առնվել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության «Մինչև 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցներ»-ի ծրագրում ընդգրկված դպրոցների ցանկը հաստատելու եվ ցանկում ընդգրկված դպրոցների համար սահմանված շինարարական աշխատանքների՝ կառուցման, վերակառուցման կամ հիմնանորոգման համար միջամտության աստիճանի ընտրության չափորոշիչները սահմանելու մասին» 30 նոյեմբերի 2023 թվականի N 2093-Ն որոշման մասին օրենքը, ինչպես նաև ՀՀ կողմից վավերացրած բնապահպանական միջազգային պայմանագրերի պահանջները, ինչպես նաև Հայաստանը վավերացրել է մի շարք միջազգային համաձայնագրեր (բերված են ստորև) և կոնվենցիաներ՝ կապված շրջակա միջավայրի կառավարման խնդիրների հետ (ցանկն առկա է ՀՀ ՇՄՆ <http://www.mnp.am/> ինտերնետային էջում)։

- Սևանա լճի մասին ՀՀ օրենքը (ՀՕ-190,15.05.2001թ.)

Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրառումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 “Շինարարությունում նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին” N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):

Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին” N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի «Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգը» (հրաման N44, 28 ապրիլի, 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից: Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2013) պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

Համաձայն Օրենքի՝ գործունեությունները դասակարգվում են 2 կատեգորիաների՝ Ա, և Բ: Ըստ Օրենքի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության աստիճանի, նախատեսվող գործունեությունը դասակարգվում է «Բ» կատեգորիայի քանի որ ընդհանուր

կառուցապատվող տարածքի մակերեսը գերազանցում է 1500 մ²-ը (դպրոցի նոր կառուցվող մասնաշենքի կառուցապատման մակերեսը կազմում է 3472մ², ընդհանուր մակերեսը կազմում է 20994.4մ², որից կանաչապատման մակերեսը կազմում է 11870 մ² մակերես:

Համաձայն Օրենքի լիազոր մարմինը՝ շրջակա միջավայրի նախարարությունը իրականացում է հիմնադրությամբ փաստաթղթի և նախատեսվող գործունեության փորձաքննություն, տրամադրում է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական եզրակացություն:

Սույն Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը մշակված է ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Գավառ համայնքի Գավառ քաղաքի դպրոցի կառուցման համար, որի նախագծային տեղակապումն իրականացվել է «ՀԱԼԴԻ ՔՈՆՍԱԼԹ» ՍՊ ընկերության կողմից:

Դպրոցի կառուցումն իրականացվելու է ՀՀ պետական բյուջետային միջոցների հաշվին՝ պետական կարիքների համար:

5. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակն է բացահայտել նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կանխատեսվող բնապահպանական ազդեցությունները (շրջակա միջավայրը աղտոտող վնասակար նյութեր, թափոններ և այլ գործոններ), վերլուծել ու գնահատել դրանք, ցույց տալ, որ հնարավոր բացասական ազդեցությունների կանխարգելման, չեզոքացման և/կամ նվազեցման համար նախատեսված են անհրաժեշտ միջոցառումները: Գնահատման նպատակն է նաև նույնականացնել հնարավոր սոցիալական ազդեցությունները և օգուտները:

Ըստ "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" օրենքի փորձաքննության ենթակա են օրենքի 12-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ, 6-9-րդ մասերով, ինչպես նաև օրենքի 18-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետով սահմանված՝ նախատեսվող գործունեության տեսակների ՇՄԱԳ հաշվետվությունները և նախագծային փաստաթղթերը:

6. Ձեռնարկողի անվանումը, գտնվելու վայրը և նպատակը

Նախատեսվող գործունեության տեղակապման նախագծումն իրականացվելու է ՀԱԼԴԻ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ կողմից որի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ, գ. Նորատուս: Գավառի թիվ 5 հիմնական դպրոցի կառուցումը նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Գավառ քաղաք փ. Ազատության 4-րդ փակուղի 1 «Մինչեվ 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցներ» ծրագրի շրջանակներում, ՀՀ կառավարության 2093-Ն որոշման համաձայն: Նախատեսվող գործունեության նպատակն է՝ կառուցել համապատասխան ստանդարտներով և ժամանակակից պահանջներով դպրոցի նոր շենք: Ծրագրի իրականացնող է Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամը (ՀՏԶՂ)՝ ՀՀ

կառավարության պետական բյուջեի միջոցներով: Կապալառու ընկերությունն է ՖՏԴ-ՇԻՆ ՍՊԸ-ն:

7. ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակման հիմքերը

Նախատեսվող դպրոցի կառուցման հաշվետվությունը մշակված է հիմք ընդունելով.

- դպրոցի կառուցման նախագծային փաստաթղթերը,
- դպրոցի կառուցման գլխավոր հատակագիծը
- տեղամասի ինժեներատեխնիկական հետազոտությունների հաշվետվությունը,
- համապատասխան համաձայնությունները և թույլտվությունները, ՏԻՄ որոշումը,
- սեփականության վկայականը՝ [Հավելված 1](#)

8. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

8.1 Նախատեսվող գործունեության համառոտ նկարագիր

Նախատեսվող դպրոցի տարածքն ապահովված է կադաստրային փաստաթղթերով (անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականը բերված է հավելված 1-ում): Դպրոցը 432 տեղ հզորությամբ է:

Համաձայն սեփականության վկայականի տարածքը 20994.4մ2 է:

Նախատեսվող գործունեության տարածքը գոյություն ունեցող դպրոցի տարածքն է: Տարածքում առկա են եղևնիներ՝ 14 հատ և տուա տեսակի ծառեր 3 հատ, որոնք ըստ նախագծի կառուցվող մասնաշենքի տարածքում են: Նախաձեռնողը դիմել է համայնքապետարան, հարցը դրված է ՏԻՄ առաջիկա նիստի օրակարգում: Տարածքը կառուցապատված տարածք է 05-001-0290-0010-001 կադաստրային ծածկագրով, առկա է ըստ վկայականի 8603.9 քմ դպրոցի շենքը, որի 2 մասաշենքերը կքանդվեն սկզբնական փուլում, իսկ շինարարական աշխատանքներից հետո կքանդվեն մյուս 2 մասնաշենքերը, քանդվելու է կաթսայատուն՝ ըստ վկայականի 22,8 քմ: Դպրոցի նոր մասնաշենքը կառուցվելու է դպրոցապատկան հարակից տարածքում: Դպրոցի տարածքի շուրջ կառուցապատված բազմաբնակարան բնակելի տներով հողամասեր են, հարավային հատվածում՝ չկառուցապատված ընդհանուր օգտագործման տարածք է: Հարավարևելյան հատվածում Գավառի գյուղատնտեսական քոլեջի տարածքն է: Դպրոցի մոտեցումը Գավառ քաղաքի Ազատության փողոցից է: Ամենա մոտ բնակելի շենքի հեռավորությունը 27.5 մ:

Գործունեության, ինչպես նաև գործունեությունից դուրս 2 կմ շառավղով բացակայում են բնության հատուկ պահպանվող տարածքները, պատամամշակութային հուշարձանները, ջրային ռեսուրսները:

Նոր իրականացվող դպրոցը նախատեսվում է տեղադրել հողամասի երկարությամբ՝ փողոցին զուգահեռ, ինչը կապահովի դասարանների գերակշիռ մասին հարավային կողմնորոշում: Նախատեսվում է ունենալ բացօթյա մարզադաշտ, վազքուղի, իսկ ընդհանուր տարածքը նախատեսվում է բարեկարգել և կանաչապատել:

Համաձայն էսքիզային նախագծի դպրոցը երկհարկանի է:

Առկա է լինելու նկուղային հարկ, որի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 572 մ²: Շենքի ծավալում նախատեսվում է ունենալ ներքին բակ՝ դասարաններին լուսավորություն ապահովելու և լրացուցիչ ռեկրեացիոն գոտի ստեղծելու համար: Առաջին հարկի մակերեսը կազմում է մոտ 3200 մ²: Հարկում տեղակայված են 1-ին ից մինչև 5-րդ դասարանների դասարանները, նախադպրոցական դասարանը, գրադարանն ու համակարգչային տեխնիկայի կաբինետը, ուսուցչանոց-մեթոդկաբինետը, տնօրենի և փոխտնօրենի աշխատասենյակներն իրենց ընդունարանով, աշխատանքի ուսուցման կաբինետը, բժշկի սենյակը, հաշմանդամություն ունեցող երեխաների անհատական պարապմունքների կաբինետը, սպորտդահլիճը իրեն կից հանդերձարաններով և մարզիչի սենյակով, ճաշարանը և խոհանոցը, ինչպես նաև թվով 3 սանհանգուցներ և այլ օժանդակ սենյակներ և տարածքներ: Նախատեսված է նաև սանհանգույց հաշմանդամների համար: Մուտքային գոտուն կից տեղակայված են հաշմանդամների համար նախատեսված վերելակը, ծնողների սպասարահը ինչպես նաև երկրորդ հարկի հետ կապ ստեղծող ամֆիթատրոն: Երկրորդ հարկի մակերեսը կազմում է մոտ 2560 մ²: Հարկում տեղակայված են 6-ից մինչև 12-րդ դասարանների դասարանները, 2 լեզվի կաբինետ, հաշմանդամություն ունեցող երեխաների անհատական պարապմունքների կաբինետը, ռեսուրսային կենտրոնը, ուսուցչանոց-մեթոդկաբինետը, կենսաբանության և քիմիայի մասնագիտացված դասարանը իրեն կից լաբորատորիայով և լաբարանտական սենյակով, ֆիզիկայի մասնագիտացված դասարանը իրեն կից լաբորատորիայով, ռազմագիտության կաբինետը, հանդիսությունների դահլիճը իրեն սպասարկող սենյակների խմբով, թվով 4 սանհանգուցներ և այլ օժանդակ սենյակներ և տարածքներ:

Դպրոցն ունի 35 մ x 91.5 մ առանցքային չափեր և սեյսմիկ կարով բաժանված է 2 հավասար մասնաշենքերի: Միջանցքների առանցքային չափը կազմում է 3,5 մ՝ որոշ տեղամասերի լայնացումներով: Դասասենյակներն ունեն 7 մ x 7 մ առանցքային չափեր, իսկ դրանց միջին մակերեսը կազմում է 48 մ²: Առաջին հարկի բարձրությունը հատակից հատակ կազմում է 3.3 մ: Երկրորդ հարկի բարձրությունը փոփոխական է՝ ստորին մասում կազմում է 3.0 մ ծածկի տակ:

Սպորտային դահլիճի բարձրությունը հատակից մինչև կոնստրուկցիայի ստորին նիշ կազմում է 7.8 մ, իսկ հանդիսությունների դահլիճի բարձրությունը հատակից մինչև կոնստրուկցիայի ստորին նիշ կազմում է 4.5 մ:

Տանիքների թեքությունը կազմում է 7 աստիճան: Տանիքի հարավ նայող լանջին նախատեսվում է տեղադրել արևային մարտկոցներ: Կառույցի արտաքին պատերը իրենցից ներկայացնում են 20 սմ ե/բ կոշտություններ, արտաքին 10 սմ ջերմամեկուսիչ շերտ և տրավերտինե երեսպատում՝ Յ/Ա շաղախով ամրանային ցանցի վրա: Դպրոցը նախատեսվում է համալրել կաթսայատնով:

Նախագիծը մշակված է համաձայն ՀՀՇՆ 30-01-2023 Քաղաքաշինություն քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի հատակագծում ել կառուցապատում ՀՀՇՆ 21-01-2014 Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգություն նորմերին համապատասխան՝ Հայնախագիծ ԲԲԸ-ի կողմից, Հալդի Քոնսալթ ընկերությունը իրականացնում է

տեղակապում:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է տարածքը կանաչապատել և բարեկարգել: Կանաչապատումը իրականացվելու է տարածաշրջանին բնորոշ ծառատեսակներով և բուսականությամբ, որի համար ընկերության կողմից մշակվել է համապատասխան բարեկարգման, կանաչապատման և արդիականացման դենդրոնախագիծ:

Շահագործման փուլ

Դպրոցի նախագծային լուծումներում ներառվել են դպրոցի տարրական, միջին և ավագ դպրոցների հոսքերը, սպորտային և բազմաֆունկցիոնալ դահլիճները, վարչական մասնաշենքերը, նոր կաթսայատունը, բացօթյա մարզահրապարակը և խաղահրապարակը:

Շահագործման փուլում հրդեհաշիջման համար պահանջվող ջրի ելքը հաշվարկվել է համաձայն «Շենքերի ներքին ջրամատակարարում և ջրահեռացում» ՀՀՇՆ.40-01.01-2014 նորմերի:

Դպրոցի սպորտային հրապարակները լինելու են ռետինե ծածկույթով: Շենքի հակահրդեհային պաշտպանությունը կազմակերպվելու է համաձայն՝ ՀՀՇՆ.118.04.-2005 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային ավտոմատիկա» շինարարական նորմերի, «Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի» կողմից տրված հրահանգների, ինչպես նաև փոշեհատիկային հրդեհաշիջման մոդուլների տեխնիկական անձնագրերի հիման վրա: Շենքն ապահովված է լինելու ձայնամեկուսացման, ջերմամեկուսացման, օդափոխության և ավտոմատ հրդեհային ազդարարման համակարգերով՝ ծխի և ջերմային ազդանշանային ընդունող-հսկիչ սարքերով, լուսաձայնային-ազդանշանային ազդասարքերով, հրշեջ-փրկարարական մեքենաների մոտեցման ուղիներով: Շահագործման փուլում շենքն ապահովված է լինելու նաև բնակչության սակավաշարժ խմբերի և հաշմանդամների համար տեղաշարժվելու հնարավորություններով և պաշտպանության միջոցառումներով, որոնց լուծումները նախատեսվել են քաղաքաշինության նախարարի 2006թ. հոկտեմբերի 10-ի N 253-Ն հրամանի պահանջներին համապատասխան: Դպրոցի նախագծային լուծումները կատարվելու են հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 12. 04.2018թ «Նոր կառուցվող բնակելի բազմաբնակարան շենքերում, ինչպես նաև պետական միջոցների հաշվին կառուցվող (վերակառուցվող, նորոգվող) օբյեկտներում էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության տեխնիկական կանոնակարգը սահմանելու մասին» N426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջները՝ էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներին համապատասխան: Ինժեներատեխնիկական համակարգերի համար նախատեսված էներգաարդյունավետության նվազագույն պահանջները վերաբերում են՝

- 1) ջեռուցման համակարգերին.
- 2) տաք ջրամատակարարման համակարգերին.
- 3) օդի լավորակման համակարգերին.
- 4) ընդհանուր օդափոխման համակարգերին կամ դրանց համակցությանը

5) լուսավորության համակարգերին

Դպրոցի աստիճանավանդակները լինելու են բազալտե սալվածքներով, դահլիճը՝ լամինատե ծածկույթով:

Հակահրդեհային անվտանգություն. Շենքում նախատեսված է հրդեհամարման համակարգ համաձայն ՀՀՇՆ 40-01.01-2014-ի պահանջի՝ 2 շիթ 2.5լ/վրկ ելքով: Համակարգը սնվում է նկուղային հարկում նախատեսված ռեզերվուարներից՝ $2 \times (1.7 \times 2.3 \times 1.8 \text{մ } W=7 \text{մ}^3)$, որոնցում առկա է հրդեհամարման անհրաժեշտ ծավալը: Հրդեհամարման համակարգը մոնտաժվում է պողպատյա էլ-եռակցման $\emptyset 76 \times 3 \text{մմ}$ և $\emptyset 57 \times 3 \text{մմ}$ տրամագծով պողպատյա էլ եռակցման խողովակներից: Հրշեջ պահարանները համալրված են հրշեջ ծորակներով և $l=20.0 \text{մ}$ երկարության փողրակներով:

Օդափոխություն. դպրոցը և կաթսայատունն ապահովված են օդափոխության ներածման և արտածման համակարգերով, որոնց ճյուղավորումների վրա տեղադրվում են ջերմակարգավորիչ, ջերմապոլիպրոպիլենային փականներ և եռաբաշխիչներ: Օդի արտածման համար կտեղադրվեն դեֆլեկտորներ՝ $D=300$, իսկ ներածման համար կտեղադրվեն ժայռագային ցանց՝ 1 հատ: Օդափոխության արտածումն իրականացվում է արհեստական եղանակով՝ օդը մտնում է ռեկուպերատորային ագրեգատ, տաքացնում է ներածվող օդը՝ խառնման միջոցով, այնուհետև դուրս է մղվում արտաքին միջավայր: Տնօրենի, ուսուցիչների, համակարգիչների սենյակներում նախատեսված օդի ներածման օդորակիչներ: Սան հանգույցներից, դասարաններից օդի արտածումն իրականացվում է բնական եղանակով: նկուղային հարկերում օդափոխությունն իրականացվում է գլանային ռեկուպերատորներով: Օդատարները լինելու են $0,5-0,7 \text{մ}$ տրամագծով՝ ցինկապատ պողպատից, ունենալու է հովանոց տանիքում: Բոլոր օդատարները տեղադրվում են առաստաղի տակ՝ կեղծ առաստաղի մեջ, իսկ ձեղնահարկում՝ մեկուսացվում են արհեստական բամբակով: Օդի ներածման և արտածման համար տեղադրվում են կարգավորող ճաղավանդակներ:

Կաթսայատուն:

Նախատեսված է կաթսայատուն 60մ^2 մակերեսով: Նախատեսված են ավտոմատացված ջրային երկու կաթսաներ $Q=650$ կՎտ նոմինալ ջերմարտադրողականություններով:

Կաթսաները համալրված են ավտոմատացված գազի այրիչներով:

Տաք ջուր ստանալու համար կաթսայատանը նախատեսվում է ջրաջրային թերթավոր տաքացուցիչներ 2 հատ (մեկը պահուստային) $Q=150$ կՎտ ջերմային հզորությամբ յուրաքանչյուրը:

Կաթսայատանը տեղակայված են նաև ջրատաքացուցիչները, թաղանթային ընդարձակիչ անոթը, կոլեկտորները, պոմպերը:

Կենցաղային կոյուղի

Կենցաղային կոյուղու ցանցը համակցված է: Շինության վերգետնյա հատվածի կոյուղին ինքնահոս հեռանում է բակային ցանց, իսկ նկուղային հարկում նախատեսված սանհագույցների կոյուղին բակային ցանցի է միանում կոյուղու ճնշումային սարքավորման օգնությամբ և միանալու է քաղաքային կոյուղուն՝ համաձայն տեխպայամնի:

Ցանկապատում. Դպրոցի մասնաշենքերը կառուցելուց հետո տարածքը ցանկապատվելու է 1,40մ բարձրությամբ ճաղաշարով՝ 10սմ բետոնե հիմքի վրա: Ապահովված է լինելու արտաքին լուսավորությամբ՝ հենաայուններով: Տուտբոլի դաշտի ցանկապատը 4.2 մ բարձրությամբ՝ 60 սմ բետոնե հիմքով:

Աղբահեռացում. Շահագործման փուլում աղբահեռացումը կատարվում է Գավառի համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված՝ պայմանագրային հիմունքներով: Տեղադրվելու են 4 հատ 1*1,5 չափերի աղբամաններ, ինչպես նաև տեսակավորման աղբամաններ:

Բարեկարգում, Կանաչապատում. Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է կառուցապատումից ազատ տարածքի բարեկարգում և կանաչապատում՝ 11870 մ² մակերեսով: Կանաչապատումն իրականացվելու է տարածաշրջանին բնորոշ ծառատեսակներով և բուսականությամբ/գեոծածկույթով՝ համաձայն Գավառի համայնքապետարանի կողմից համաձայնեցված կանաչապատման նախագծի, Հավելված 7:

Էներգախնայողություն և էներգաարդյունավետություն. Շահագործման փուլում դպրոցի շենքն հանձնելուց առաջ կատարվելու է շինության էներգաարդյունավետության համապատասխանության գնահատում, կկիրառվեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի հունվարի 16-ի N 56-Ն որոշմամբ սահմանված է և (կամ) Ձ1 ընթացակարգերի պահանջները, էլեկտրականության միացումները լինելու են արդեն իսկ գոյություն ունեցող դպրոցի տարածքից:

Արևային վահանակների տեղադրում:

Գավառի դպրոցի տանիքում նախատեսվում է տեղադրել արևային ֆոտովոլտային համակարգ՝ էլեկտրական էներգիայի արտադրության, լուսավորության և ծախսերի փոխհատուցման նպատակով՝ 127.6 կՎտ պիկային հզորությամբ արևային ֆոտովոլտային համակարգի նախագծման համար հիմնք են հանդիսացել.

1. Տեղանքի հատակագծերը
2. Տեղազնման արդյունքները
3. Տեխնիկական առաջադրանքը

ՖՎ վահանակները տեղակայվելու են տանիքին՝ տանիքի ուղղությանը զուգահեռ, 19° հորիզոնական թեքությամբ: Արևային ֆոտովոլտային համակարգը կազմված է 232 հատ միաբյուրեղային 144 (6x24) կեսըջիջներով, 550 Վտ պիկային հզորությամբ ֆոտովոլտային (ՖՎ) վահանակներից, որոնք բաժանված են 16 ՖՎ խմբի՝ 8 խումբ յուրաքանչյուր փոխակերպիչի համար: Դրանք միանում են փոխակերպիչների ԱՀԿՈԻ(Առավելագույն հազորության կետի ուժ) 4 մուտքերին, փոխակերպիչների անվանական էլքային հզորությունը 60 կՎտ է /Եռաֆազ/:

Տանիքին ՖՎ վահանակները տեղակայվում են այլումինե կրող հենակառուցվածքի վրա ձգման միջոցով: ՖՎ կրող հենակառուցվածքի բոլոր դետալները և սրամատներն էլեկտրոլիզացված այլումինից են:

Փոխակերպիչը և ՓՀՀՏ-ն տեղադրվում են շենքի ներսում առանձին հատկացված սենյակում: Փոխակերպիչները փոփոխական հոսանքի կողմից կարճ միացումներից և

իմպուլսային գերլարումներից պաշտպանելու համար փոփոխական հոսանքի համակցման տուփի (ՓՀՀՏ) մեջ տեղադրվում են անհատական և մուտքային ինքնավար անջատիչներ, իմպուլսային գերլարման սահմանափակիչ: ՖՎ համակարգը բաշխիչ էլեկտրական ցանցին միանում է ՓՀՀՏ-ն մալուխով շենքի մուտքային բաշխիչ վահանին էլեկտրականապես միանալու միջոցով: Հաստատուն հոսանքի մալուխները իջեցվում են շենքի հորանների միջով՝ ծալքախողովակի մեջ և միանում է շենքի էներգետիկական սենյակում գտնվող փոխակերպիչներին: Շենքի էլեկտրամատակարարումը և դպրոցի էլեկտրաէներգիայի հաշվառումը «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր»-ի հետ անհրաժեշտ է իրականացնել դարձափոխիչային էլեկտրոնային երկսակագնային էլեկտրական հաշվիչի միջոցով, եռաֆազ սնուցմամբ:

ՖՎՀ-ն միացվում է դպրոցի գոյություն ունեցող հողանցման ցանցին: Նախատեսվող գործունեության իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները կառաջանան շինարարության փուլում, կապված՝ հողային աշխատանքների, մեքենաների և շինտեխնիկայի շահագործումից առաջացող ծխազագերի արտանետումների, շինտեխնիկայի շահագործման և ավտոտրանսպորտի տեղաշարժի արդյունքում աղմուկի մակարդակի ավելացման, թափոնների կառավարման, բետոնային աշխատանքների հետ, որոնք կլինեն կարճաժամկետ:

Դպրոցի կառուցման տեխնիկա-տնտեսական ցուցանիշներ են.

Դպրոցին հատկացված տարածքը՝ 20994.4 մ²

Դպրոցի հզորությունը /տարողությունը/ մինչև 432 աշակերտ

Կառուցապատման մակերեսը՝ 3472 մ²

Կաթսայատուն 60 մ²

Կանաչապատման մակերեսը՝ 11870 մ²

Անջրանցիկ տարածք 5592.4 մ²

Հետազոտվող տարածքը գտնվում է Գեղամա լեռնաշղթայի արևելյան լանջին, Գավառագետի ստորին հոսանքի ավազանում: Հեռավորությունը Երևանից 98 կմ է, Սևան երկաթուղային կայարանից՝ 36 կմ:

Ըստ սեյսմիկ հատկության՝ ՀՀՇՆ 20-04-2020թ.-ի տեղագնվող շրջանը գտնվում է II սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max} = 0.4g$ արագացմամբ:

Ինժեներա-երկրաբանական ուսումնասիրություններ

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից տարածաշրջանում գրունտային ջրերի տեղամասերը գտնվում են ցածր հորիզոնների վրա, քանի որ հրաբխածին կազմավորումները բնութագրվում են ճեղքավորվածությամբ: Ուսումնասիրվող տարածքն աղքատ է գրունտային ջրերից: Տվյալ տեղամասում մինչև 12 մետր խորությամբ փորված հորատանցքներով ստորերկրյա ջրեր չեն բացահայտվել և ըստ արխիվային նյութերի հրաբխային սարահարթի սահմաններում դրանք գտնվում են 20 մետրից խորը հորիզոններում՝ բեռնաթափվելով Սևանա լիճը:

Տիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթներ ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ուսումնասիրվող տեղամասում բացակայում են:

Տարածքի երկրաբանական նկարագրությունը

Համաձայն կատարված ուսումնասիրությունների, հորատման աշխատանքների արխիվային նյութերի տվյալների համադրմամբ, լաբորատոր ուսումնասիրությունների ուսումնասիրվող տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են հետևյալ գրունտերից վերնից–ներքև:

Շերտ 1 Հողաբուսական շերտ ավազակավերի, մանրախճի պարունակությամբ:

Շերտ 2 հրաբխածին տարբեր ապարների մանրախճա-խճավազային նստվածքներ 20-25% կավավազային լցանյութով տեղ –տեղ բազալտի բեկորներով: Ժամանակակից դելյուվիալ-պրոյուվիալ նստվածքներ են:

Շերտ 3 Խարամացված բազալտներ Մոխրա-աղյուսագույնից մինչև կարմրաաղյուսագույն գորշ-մոխրագույնից մինչև մոխրա-մորեգույն, հանդիպում են խճաքարա-խճավազային, մանրախճա-խճավազային,բեկորա-խճաքարա-խճավազային նյութեր տեսքով, մինչև 30%-ի հասնող խարամցված խառնավազով, 20%-ի հասնող տարահատիկ խարամային ավազով: Նեոգենի ժամանակաշրջանի, վերին պլիոցեն դարակարգի հրաբխային ապարներ են:

Շերտ 4 Բազալտներ ամուր, բացից մինչև գորշ մոխրագույն, բեկորային անջատումներով, ձեղքավոր, ծակոտկեն, տեղ-տեղ բեկորա-խճաքարային նստվածքներ մոտ15-20% խճավազային լրացումով: Նեոգեն ժամանակաշրջանի, վերին պլիոցեն դարակարգի հրաբխային հոսքեր:

8.1.1. Կլիմա և օդային ավազան

Կլիման ուսումնասիրվող տարածքի կլիմայական պայմանները բնութագրելիս վկայակոչել ենք ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22.01-2024 «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթուղթը և քանի որ ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է Գավառ համայնքում, ուստի բերում ենք նրա համապատասխան մի քանի կլիմայական ցուցանիշները:

- Տարեկան միջին ջերմաստիճանը 4.8°C
- Օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճանը 34,1°C
- Օդի բացարձակ նվազագույն ջերմաստիճանը -33°C
- Օդի միջին տարեկան հարաբերական խոնավությունը 70%
- Օդի հարաբերական խոնավությունը ամենացուրտ ամսվա 73%
- Օդի հարաբերական խոնավությունը ամենաշոգ ամսվա 71%
- Բնահողի սառչելու առավելագույն խորությունը հասնում է 108սմ:

Օդի միջին ջերմաստիճան

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Բարձրություն ծովի մակարդակից, մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավել լագույն, °C
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Գավառ	1961	-7.3	-6.2	-2	4.2	9.1	12.8	15.9	15.9	12.2	6.9	0.7	-4.6	4.8	-33	34,1

Օդի հարաբերական խոնավություն

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %															
	ըստ ամիսների												Միջին տարեկան, %	Միջին ամսական		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		ամենացուրտ ամսվա %	ամենաչոզ ամսվա, %	
Գավառ	73	72	71	68	69	70	71	69	68	69	71	73	70	73	71	

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Տեղումների քանակը	միջին ամսական												Չնածածկույթ			
		օրական առավելագույն, մմ												Առավելագույն տասնօրյա- կային բարձրու- թյունը, սմ	Տարվա մեջ ձնածածկույթը օրերի քանակը	Ձյան մեջ ջրի առավել- լագույն քանակը, մմ	
		ըստ ամիսների															
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Տարե- կան			
Գավառ		18	20	34	47	72	73	63	46	38	37	28	18	494	37	96	99
		33	38	52	40	54	56	69	60	74	49	42	44	74			

Քամի

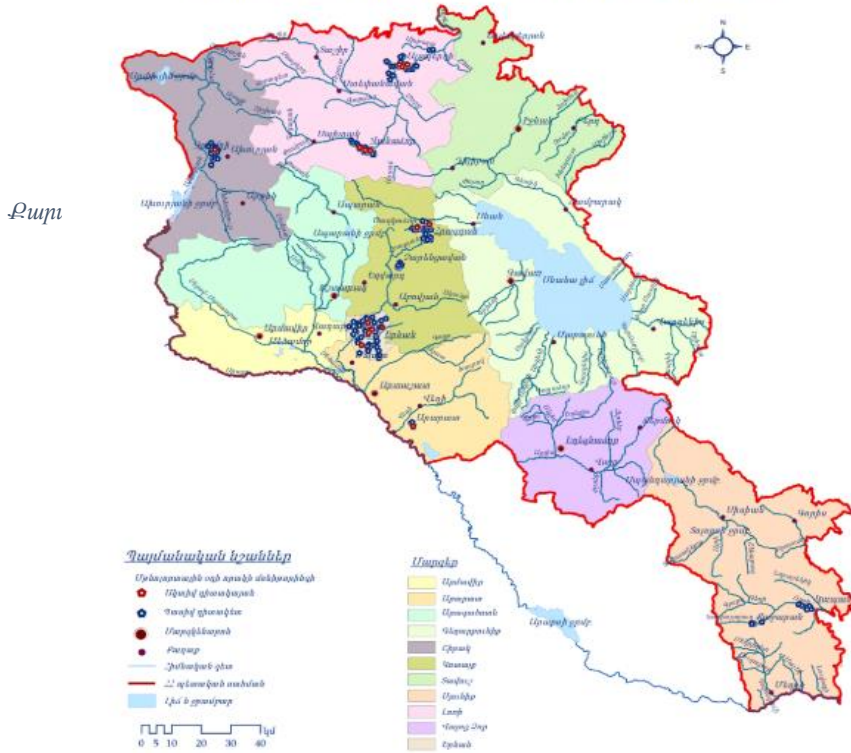
Բնակավայրի անվանումը	Ամիսներ	Կրկնեիությունը, %					ըստ ուղղությունների			Անորորի կրկնեիությունը, %	Միջին ամսական արագություն, մ/վ	Ֆերակշտող ուղղությունը հունկի-օգոստոս ամիսներին	Միջին արագություններից նվազագույնը ըստ ամիսների	Չերակշտող ուղղությունը դեկտեմբեր-փետրվար ամիսներին	Միջին արագություններից առավելագույնը ըստ ուղղությունների հունվարին, մ/վ
		Միջին արագությունը, մ/վ					ըստ ուղղությունների								
		Հյուսիսային	Հյուսիս-արևելյան	Արևելյան	Հարավ-Արևելյան	Հարավային	Հարավ-արևմտյան	արևմտյան	հյուսիս-արևմտյան						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Գավառ	հունվար	15.0	6.0	13.0	9.0	14.0	15.0	20.0	8.0	52.0	2.1	Արլ	1.1	Արմ	2
		1.2	1.1	1.1	2.6	1.9	2.2	2.0	1.8						
	ապրիլ	18.0	8.0	20.0	9.0	10.0	11.0	18.0	6.0	63.0	22.0				
		1.5	1.5	1.3	2.2	2.9	2.5	2.3	1.5						
	հուլիս	35.0	15.0	20.0	7.0	5.0	4.0	6.0	8.0	56.0	1.6				
		1.4	1.2	1.1	1.3	1.5	1.0	1.0	1.2						
հոկտեմբեր	21.0	9.0	14.0	6.0	8.0	10.0	23.0	9.0	54.0	1.7					
	1.2	1.1	1.0	1.3	1.4	1.5	1.6	1.4							

Օդային ավազան. Հայաստանի հանրապետության տարածքում օդային ավազանի աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից՝ հանրապետության տարածքի 45 (այդ թվում՝ 6 դժվարամատչելի և 3 մասնագիտացված) օդերևութաբանական կայանում: Մթնոլորտային օդի աղտոտվածության դիտարկումներն իրականացվում են 15 հիմնական անշարժ՝ ակտիվ նմուշառման դիտակայանում, որտեղ դիտարկումներն իրականացվում են ամենօրյա կտրվածքով և 214 շարժական՝ պասիվ նմուշառման դիտակետում, որտեղ իրականացվում են շաբաթական դիտարկումներ: Անշարժ դիտակայաններում կատարվում է հիմնական աղտոտող նյութերի՝ ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի, փոշու, փոշու մեջ պարունակող մետաղների և գետնամերձ օզոնի (որպես երկրորդային աղտոտիչ) մոնիթորինգ, իսկ շարժական դիտակետերում՝ ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի մոնիթորինգ: Օդի որակի գնահատումը կատարվում է սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների կիրառմամբ համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թ. փետրվարի 2-ի N160-Ն որոշման:

Օդի աղտոտվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը բերված է ըստ «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կայքում տեղադրված «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ բնակավայրերում, որտեղ բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները» ժամանակավոր առաջարկություններից, ինչը հրապարակված է (<http://meteomonitoring.am/page/1591>), ըստ որի օդի որակը բնութագրող որոշ պարամետրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը բերված է հետևյալ աղյուսակում 61904 բնակչության համար:

Բնակչության քանակը (հազար մարդ)	Ֆոնային կոնցենտրացիաներ (մգ/մ ³)			
	Փոշի	Ծծմբի երկօքսիդ (SO ₂)	Ազոտի երկօքսիդ (NO ₂)	Ածխածնի օքսիդ (CO)
50 -100	0.098	0.007	0.034	1.3

Մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգային դիտացանց

8.1.2. Հողային ռեսուրսներ.

Հողերի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ առողջապահության նախարարի 2010 թվականի հունվարի 25-ի N 01-Ն հրամանի համաձայն: Համաձայն Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի (www.armmonitoring.am) էլեկտրոնային էջի՝ 2022 թվականի հողային ծածկույթի՝ ծանր մետաղներով աղտոտվածության ուսումնասիրման՝ 2022 թվականի հողային ծածկույթի ծանր մետաղներով աղտոտվածության ուսումնասիրություն է իրականացվել են մի շարք մարզերում՝ այդ թվում Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիս համայնքում:

Գավառ քաղաքում հետազոտություններ չեն իրականացվել: Իրականացվող գործունեության ընթացքում տարածքին հարակից հողերի վրա ազդեցության մեղմացնող միջոցառումներ են իրականացվելու, տարածքը չի աղտոտվելու ծանր մետաղներով, ինչպես նաև շինանյութերով ու շինադրոլ:

8. 1.3.Ջրային ռեսուրսներ

Հայաստանի Հանրապետությունում մակերևութային, այդ թվում նաև Սևանա լճի ջրերի որակի գնահատումը կատարվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի 75-Ն որոշման: Գնահատման համակարգը ջրի որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Ջրի որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով: Տարածաշրջանի ամենամեծ ջրային ռեսուրսը Սևանա լիճն է:

Մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգի արդյունքների համաձայն ՀՀ գետերի ակունքներում և բնակավայրերից վերև ընկած հատվածներում ջրի որակը «լավ»-ից «անբավարար» որակի է (2-4-րդ դաս):

Բնակավայրը գտնվում է Գեղամա լեռնաշղթայի արևելյան լանջին, Գավառագետի ստորին հոսանքի ավազանում: Հայցվող տարածքին մոտ ջրային ռեսուրսներ չկան:

Գործունեության ընթացքում մակերևութային ջրերի վրա ազդեցություն չի նախատեսվում:

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի մոնիթորինգի դիտացանցում ընդգրկված են Հանրապետության 6 ջրավազանային կառավարման տարածքի (Հյուսիսային, Ախուրյան, Հրազդան, Սևան, Արարատյան, Հարավային) 119 ստորերկրյա ջրաղբյուր, ինչը ներառում է 25 շատրվանող հորատանցք, 47 չշատրվանող հորատանցք և 47 բնաղբյուր: Ջրաղբյուրներում կատարվում են ջրի ծախսի, մակարդակի (ճնշման) և ջերմաստիճանի դիտակումներ՝ ամսական 6 անգամ հաճախականությամբ: Տարեկան 2 անգամ կատարվում է նաև ստորերկրյա ջրերի որակի մոնիթորինգ 56 ջրաղբյուրում, որոնցից յուրաքանչյուրում որոշվում է շուրջ 40 ինդիկատորային ցուցանիշ (հիմնական անիոններ և կատիոններ, մետաղներ, աղային ռեժիմի տարրեր):

8.1.4. Կենսաբազմազանություն

Բուսական աշխարհ: Գեղարքունիքի մարզն ամբողջովին ընդգրկված է Սևանի ֆլորիստիկ շրջանում, որտեղ հանդիպում են ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված հազվագյուտ և անհետացող 55 բուսական տեսակներ, ինչպես նաև 22 էնդեմիկ տեսակներ: Այս տարածքներում հանդիպող 22 էնդեմիկ տեսակներից առավել ուշադրության են արժանի 18-ը, որոնց պոպուլյացիաների ընդհանուր վիճակը հետևյալն է: Խոզանափուշ Ֆյոդորովի (*Cousinia fedorovii*), իլաձաղիկ Օլգայի (*Scrophularia olgae*) և խոնդատ սևանյան (*Verbascum sevanense*) տեսակների պոպուլյացիաների վիճակը ամենուրեք կարելի է գնահատել բավարար՝ առանձնյակները հանդես են գալիս բավական բարձր խտությամբ և առկա են

հասակային բոլոր կազմերը:

Նախատեսվող տարածքում չկան կարմիր գրքում գրանցված բույսեր: առկա է բուսականություն՝ մոլախոտերի տեսքով:

Կենդանական աշխարհ: Սևանի գոգավորությունում տարածված կենդանիներն են՝ կրծողները, գայլը, աղվեսը, նապաստակը, թռչուններից՝ լեռնային կաքավը, լորը, արտույտը, բադը, սագը, ձկնկուլը են: Կան սողուններ: Ափամերձ գոտում ստեղծվել է «Սևան» ազգային պարկը՝ արգելոցներով ու արգելավայրերով: Սևանի գոգավորությունը հանրապետության խիտ բնակեցված և գյուղատնտեսական նպատակներով ինտենսիվ օգտագործվող շրջաններից է: Տարածաշրջանում Կարմիր գրքում գրանցված կենդանիներն են՝

Երկարալեզու մեղու (*Tetralonia macroglossa* Illiger),

Իշամեղու ձնափայլ (*Bombus niveatus* Kriechbaumer)

Սևանյան գնայուկ (*Dyschirius sevanensis*): Նախատեսվող տարածքում Կարմիր գրքում գրանցված կենդանիներ չկան:

8. 1.5. Հատուկ պահպանվող տարածքներ

Ըստ 25 սեպտեմբերի 2014 թվականի N 1059-Ա ՀՀ կառավարության որոշման ներկայումս հանրապետությունում գործում են հետևյալ ԲՀՊՏ-ները

ա. 3 պետական արգելոցներ («Խոսրովի անտառ», «Շիկահող» և «Էրեբունի»), որոնք զբաղեցնում են 35 439.6 հեկտար տարածք կամ Հայաստանի ընդհանուր տարածքի 1.19 %-ը,

բ. 4 ազգային պարկեր («Սևան», «Դիլիջան», «Արփի լիճ» և «Արևիկ»), որոնք զբաղեցնում են 236 802.1 հեկտար տարածք կամ Հայաստանի ընդհանուր տարածքի 7.96 %-ը,

գ. 232 բնության հուշարձաններ,

դ. 27 պետական արգելավայրեր, որոնք զբաղեցնում են 114 812.7 հեկտար տարածք կամ Հայաստանի ընդհանուր տարածքի 3.95 %-ը:

8.1.6. Պատմության և մշակութային հուշարձաններ:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2007թ. մարտի 15-ի «ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԵՎ ՕՏԱՐՄԱՆ ՈՉ ԵՆԹԱԿԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 385-Ն որոշման հավելված 5-ի համաձայն Գեղարքունիքի մարզի համար ՀՀ պետական սեփականություն համարվող և օտարման ոչ ենթակա պատմության և մշակութային անշարժ հուշարձանների՝ Գավառ քաղաքի հուշարձանները բերված են

ստորև: Գեղարքունիքի մարզի պետական ցուցակը ներառում է 4610 հուշարձան՝ 769 պահպանական միավորով:

4.1 ԳԱՎԱՌ (ԿԱՄՈ) քաղաք

Հուշարձանի համարը	Հուշարձանի ենթահամարը (ենթահամարները)		Հուշարձանախումբը, հուշարձանը	ժամանակը	Տեղը բնակավայրի նկատմամբ, հասցեն	Նշանակությունը (համոտապետական, տեղական)	Ծանոթագրություն ²
1	2	3	4	5	6	7	8
1			ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքից 5 կմ հս-ամ, «Մեծ քռաներ» վայրում	Հ	ամրոց ժանգոյի աղբլ (4)
	1.1		Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.		Հ	4.1
2			ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքից 7 կմ հվ-աե, Արծվաքար թաղամա- սից 7 կմ հվ, Սևանա լճի ափին տարածվող միջնադարյան երկու գյուղատեղիներն իրարից բաժանող բարձունքին	Հ	ամրոց Ղունլուխ (7)
	2.1		Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.		Հ	7.1
3			ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 2-1 հազ., Ք.հ. 9-17 դդ.	քաղաքից 5-6 կմ ան, «Գյոզեի կուչ» քարքարոտ բարձունքին	Հ	ամրոց Յոնջալուխ (10)
	3.1		Գյուղատեղի	9-17 դդ.		Տ	գյուղատեղի Յոնջալուխ (10.1)
		3.1.1	Գերեզմանոց	9-13 դդ.	գյուղատեղիի աե մասում	Տ	10.1.1: Ենթակայու- թյամբ ներկայացված

4		ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 2-1 հազ., Ք.հ. 10-17 դդ.	քաղաքից 5 կմ ամ, Գեղամա լեռների հս ստորոտին, «Աղի գյուղ» վայրում	Հ	է 12 հուշարձան (10.1.1.1-10.1.1.12) ամրոց Աղի գյուղ (1)
	4.1	Գյուղատեղի	10-17 դդ.	ամրոցի տարածքում	Տ	գյուղատեղի Աղի գյուղ (1.1): Ենթակայությանը ներկայացված է 3 հուշարձան (1.1.1-1.1.3)
5		ԱՄՐՈՑ «ԴԱՐԻ ԳԼՈՒԽ» («ԲԵՐԴԻ ԳԼՈՒԽ»)	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքի հս-աե մասում	Հ	2
	5.1	Գերեզմանոց «Դարի գլուխ»	15-20 դդ.		Տ	2.1: Ենթակայությանը ներկայացված է ևս 56 հուշարձան (2.1.1.1-2.1.1.14, 2.1.2-2.1.43)
	5.1.1	Մատուռ Սբ. Ստեփանոս	1374 թ.		Տ	2.1.1
6		ԱՄՐՈՑ «ԺԱՄԻ ԴԱՐ»	Ք.ա. 2-1 հազ., Ք.հ. 16-20 դդ.	քաղաքի ամ մասում, Արծվաքար թաղամասի հվ եզրին, Գավառագետի աջափնյա բարձր սարահարթի աե եզրին	Հ	3
	6.1	Գերեզմանոց «Ժամի դար»	16-20 դդ.	ամրոցի հվ կողմում	Տ	3.2: Ենթակայությանը ներկայացված է 13 հուշարձան (3.2.1-3.2.13)
	6.2	Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.	ամրոցի հվ կողմում	Հ	3.1
7		ԱՄՐՈՑ «ԽԱՉԵՐ»	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքի ամ մասում	Հ	5
	7.1	Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.	ամրոցի ամ կողմում	Հ	5.1
8		ԱՄՐՈՑ «ՀԱՑԱՌԱՏ» («ԱՌՆԵՂ», «ԲԵՐԴԻ ԳԼՈՒԽ»)	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքի ամ մասում,	Հ	6

				Հացառատ թա- ղամա- սի հվ-ամ մասում		
	8.1	Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.	ամրոցից ամ	Հ	6.1
9		ԱՄՐՈՑ «ՄՇԿՈՅԻ ԲԵՐԴ»	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքից 4.5 կմ հս- ամ, «Մշկոյի քռաներ» վայրում, Սք. Խաչ մա- տուռի ճանապարհին	Հ	8
10		ԱՄՐՈՑ «ՄՈԹԸԲԻ ՉՈՐ»	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքից 2 կմ հվ, Արծվաքար թաղամա- սում, Մարտունի տանող ճանապարհի ձախ կող- մում, Կարմիրգյուղից հս	Հ	9
	10.1	Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2 հազ. վերջ	ամրոցի շրջակայքում	Հ	9.1
11		ԱՄՐՈՑ «ՋԱՂԱՑԻ ԴԱՐ»	Ք.ա. 2-1 հազ.	Արծվաքար թաղամասի ամ եզրին	Հ	11
	11.1	Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.	ամրոցի ամ կողմում	Հ	11.1
12		ԳԵՐԵՉՄԱՆՈՑ	15-19 դդ.	Արծվաքար թաղամասի ամ եզրին, Սք. Աստվա- ծածին եկեղեցուց 100 մ հեռու, ձորալանջին	Տ	19.3
13		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	10-17 դդ.	քաղաքից 9 կմ ամ, Սք. Խաչ սարից 1 կմ հվ-ամ	Տ	գյուղատեղի Սարջլու (16)
14		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	13-18 դդ.	քաղաքից 1.5 կմ հվ-ամ, Հացառատ թաղամա- սից 1.5 կմ հվ-ամ, Հացառատ-Ծաղկաշեն ճանապարհից աջ	Տ	գյուղատեղի Խարաբեք (14)
	14.1	Գերեզմանոց	13-18 դդ.		Տ	14.1
	14.2	Մատուռ	15 դ.		Տ	14.2: Ենթակայու- թյամբ ներկայաց- ված է 2 հուշարձան (14.2.1-14.2.2)

15		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ ԱԳԱՐԱԿ («ՄԱՆՈՒԶԱՐԻ ԴՈՒԱԿՆԵՐ»)	13-17 դդ.	քաղաքից 5 կմ հվ-աե, Արծվաքար թաղամասից 4.5 կմ հվ-աե	Հ	12
	15.1	Գերեզմանոց	13-18 դդ.	գյուղատեղիի հվ մասում	Տ	12.3: Ենթակայությանը ներկայացված է 27 հուշարձան (12.3.1-12.3.27)
	15.2	Եկեղեցի	14-15 դդ.		Հ	12.1: Ենթակայությանը ներկայացված են գավիթ և 5 խաչքար (12.1.1, 12.1.1.1-12.1.1.5)
	15.3	Եկեղեցի «Սալոյի վանք»	1231 թ.	գյուղատեղիի վրա իշխող բարձունքին	Հ	պետ. ցուցակում «Ալոյի վանք» (12.2)
	15.3.1	Գերեզմանոց	13-18 դդ.	եկեղեցու շուրջը	Հ	12.2.1: Ենթակայությանը ներկայացված է 9 հուշարձան (12.2.1.1-12.2.1.9)
16		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ԴՈՒԱԿՆԵՐ»	13-17 դդ.	քաղաքի աե մասում, Արծվաքար թաղամասից 7 կմ հվ-ամ, Գավառ-Մարտունի խճուղուց աջ, գոմերի մոտ	Տ	13
	16.1	Մատուռ «Արծվաթռիչ»	13-14 դդ.		Տ	«Ղունլուխի ժամ» (13.1): Ենթակայությանը ներկայացված է 7 հուշարձան (13.1.1-13.1.7)
17		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ՂԱԶԱՐԻ ԶՈՐ»	13-17 դդ.	քաղաքից 5 կմ հվ-աե, Արծվաքար թաղամասում, «Սալոյի վանք» եկեղեցուց 1 կմ ամ	Տ	15: Ենթակայությանը ներկայացված է 3 հուշարձան (15.1-15.3)
18		ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	թ.ա. 2 հազ. կես	քաղաքից 3 կմ հվ, Հացառատ թաղամասից Ծաղկաշեն տանող ճանապարհի աջ կողմում	Հ	դամբարանադաշտ Խարաքի դուրան (17)
19		ԽԱԶՔԱՐ	9 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Լևիկ Բարսեղյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի մուտքի մոտ	Հ	22

20	ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Լևիկ Բարսեղյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի պատին ագուցված	Հ	23
21	ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Մերուժան Բդոյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի պատին ագուցված	Հ	24
22	ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Մերուժան Բդոյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի պատին ագուցված	Հ	25
23	ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Մերուժան Բդոյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի պատին ագուցված	Հ	26
24	ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Մերուժան Բդոյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի պատին ագուցված	Հ	27
25	ԽԱՉՔԱՐ	9-10 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Մերուժան Բդոյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի պատին ագուցված	Հ	28
26	ԽԱՉՔԱՐ	10-11 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Լևիկ Բարսեղյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի պատին ագուցված	Հ	29
27	ԽԱՉՔԱՐ	14-15 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Մերուժան Բդոյանի տնամերձում գտնվող սրբատեղիի պատին	Հ	30

28		ԽԱՉՔԱՐ ՄԱՐԱՆԻ	1540թ.	քաղաքի մեջ, Խաչատուր Տանանյանի տան բակում գտնվող սրբատեղիում	Հ	31
29		ԽԱՉՔԱՐ ՏԻԼԻՃԱՆԻ	1544 թ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Գավառ-Արծվաքար ճանապարհի աջ կողմում	Հ	32
30		ԽԱՉՔԱՐ	16-17 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, Գավառ-Արծվաքար ճանապարհի աջ կողմում, Սբ. Հովհաննես մատուռի մոտ	Հ	33
31		ԽԱՉՔԱՐ	16-17 դդ.	քաղաքի մեջ, Խաչատուր Տանանյանի տան բակում գտնվող սրբատեղիում	Հ	34
32		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ՋՈՂՎԱԾՆԵՐԻՆ	1968 թ.	քաղաքի կենտրոնում, Սբ. Աստվածածին եկեղեցուց ամ	Տ	36
33		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ՋՈՂՎԱԾՆԵՐԻՆ	1981 թ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում	Տ	37
34		ՄԱՏՈՒՌ ՍԲ. ԳԵՎՈՐԳ	15 դ.	քաղաքի հս-աե մասում, Հացառատ թաղամասում, գերեզմանոց տանող ճանապարհին	Տ	38: Ենթակայությանը ներկայացված է 6 հուշարձան (38.1-38.6)
35		ՄԱՏՈՒՌ ԹՈՒԽ ՄԱՆՈՒԿ	17-18 դդ.	քաղաքի հս մասում, Արծվաքար թաղամասում, «Ջաղացի դար» բլրի ստորոտին	Տ	39: Ենթակայությանը ներկայացված է 2 հուշարձան (39.1-39.2)
36		ՄԱՏՈՒՌ ԹՈՒԽ ՄԱՆՈՒԿ	9-18 դդ., վրկնգ. 19 դ.	քաղաքի ամ մասում, Հացառատ թաղամասի կենտրոնում	Տ	40: Ենթակայությանը ներկայացված է 6 հուշարձան (40.1-40.6)
	36.1	Գերեզմանոց	9-18 դդ.		Տ	ավերված է (40.7)
37		ՄԱՏՈՒՌ ՍԲ. ԽԱՉ	13-17 դդ.	քաղաքից 8 կմ հս-ամ, Սբ. Խաչ սարի գագաթին	Տ	41

38		ՄԱՏՈՒՌ ՍԲ. ՀԱԿՈԲ («ԱՎԱԶԱՆ»)	19 դ.	քաղաքի ամ մասում, Հացառատ ամրոցի առև ստորոտին, ջրմուղի տարածքում	Տ	42: Ենթակայու- թյամբ ներկայաց- ված է 8 հուշար- ձան (42.1-42.8)
----	--	--------------------------------	-------	---	---	---

8.1.7. Բնության հուշարձաններ

Համաձայն ՀՀ կառավարության ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի N 967-Ն որոշման Գեղարքունիքի մարզում է գտնվում 8 երկրաբանական, 6 Ջրաերկրաբանական, 1 Ջրագրական, 1 Կենսաբանական հուշարձաններ:

8.1.8. Մոցիալ-տնտեսական բնութագիրը

Մարզում են գտնվում բազմաթիվ հանքավայրեր, որոնցից են ոսկու, դոլոմիտի, բազալտի, ավազի, հրաբխային տուֆի հանքավայրերը: Շահագործվող հանքավայրերից մի մասին բաժին է ընկնում երկրում արդյունահանվող հանքաքարի զգալի մասը: 2011թ.-ին մարզի տնտեսության հիմնական հատվածների տեսակարար կշիռները ՀՀ համապատասխան հատվածների ընդհանուր ծավալում կազմել են. $\frac{3}{4}$ արդյունաբերություն՝ 1.8 %, $\frac{3}{4}$ գյուղատնտեսություն 19.3 %, $\frac{3}{4}$ շինարարություն 3.6 %, $\frac{3}{4}$ մանրածախ առևտուր 1.0 %, $\frac{3}{4}$ ծառայություններ՝ 0.9 %: Մարզի տնտեսության առաջատար ճյուղը գյուղատնտեսությունն է, հատկապես հացահատիկի, կարտոֆիլի, բանջարեղենի և անասնաբուծական մթերքի արտադրությունները: Մարզի արդյունաբերության հիմնական ուղղությունը հանքագործական արդյունաբերությունն է: Կարևոր նշանակություն ունի նաև մշակող արդյունաբերությունը, որի մեջ առավել մեծ տեսակարար կշիռ ունի սննդամթերքի, ներառյալ՝ խմիչքները, արտադրությունը: Ըստ Հայաստանի 2011 թվականի մարդահամարի արդյունքների՝ բնակչությունը 1990 է:

9. Շինարարության ընթացքում իրականացվող գործունեությունն նպատակը, բնութագիրը և տեխնիկականտեխնոլոգիական լուծումները

Շինարարությունն իրականացվելու է երկու փուլով, առաջին փուլի ընթացքում իրականացվելու են քանդման աշխատանքներ, այնուհետև կառուցապատման աշխատանքները:

9.1. Քանդման փուլ.

Ընդհանուր առմամբ քանդման աշխատանքները ներառելու են ուսումնական մասնաշենքերի քանդման աշխատանքներ.

Ապամոնտաժման աշխատանքները կատարվելու են ձեռքով, բահերով և մեխանիզմներով՝ մի քանի փուլերով: Քանդվելու են 2 մասնաշենքերը, կառուցվելու է դպրոցի գլխավոր մասնաշենքը, իսկ շինարարական աշխատանքներից հետո կքանդվեն մյուս 2 մասնաշենքերը և կաթսայատունը: Առկա դպրոցի տանիքածակը մետաղաթիթեղյա է: Քանդման արդյունքում առաջանալու են տարբեր տեսակի թափոններ՝ մոտ 8600 մ³ շինադրի տեսքով, որը հեռացվելու է համայնքապետարանի կողմից հատկացված տարածք, ինչպես նաև շինարարական տարբեր նյութեր՝ փայտ, պատուհաններ, մետաղական մասեր, քար և այլն: Քանդման արդյունքում առաջացող թափոնները տարանջատվելու են և կուտակվելու են առանձին: Օգտագործման համար պիտանի թափոնները տեսակավորվելու են, հանձնվելու են համապատասխան մասնագիտական կազմակերպություններին կամ տեղափոխվելու են աղբավայր

9.2 Շինարարության փուլ.

Շինհրապարակում նախատեսվում է հետևյալ աշխատանքները.

Շինարարական հրապարակի կազմակերպում, շինհրապարակի կազմակերպման նախագիծը պատկերված է հավելված 9-ում:

Շին աշխատանքների կազմակերպման հերթականությունը հետևյալ կերպ է իրականացվելու

1. Շին. հրապարակի պատրաստում
2. Ժամանակավոր շին. աշխատանքների կարգավորման ճանապարհային նշանների տեղադրում
3. Ժամանակավոր շինությունների տեղադրում
4. Շինության փոստրակի իրականացում
5. Հիմքերի կառուցում, տեղադրում
6. Շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացում
7. Հարդարման աշխատանքների իրականացում
8. Ինժեներատեխնիկական աշխատանքների իրականացում
9. Բարեկարգման աշխատանքների իրականացում
10. Լուսավորության համակարգի կառուցում
11. Ժամանակավոր շինությունների հեռացում շին. հրապարակից

Շին. հրապարակում նախատեսվում են.

- ✓ Ժամանակավոր գրասենյակ, որտեղ առկա է նաև առաջնային բուժ. օգնության պարագաներ
- ✓ Շին. նյութերի պահեստ

- ✓ Պահակակետ, որտեղ առկա է հակահրդեհային պարագաներ
- ✓ Գործիքների ժամանակավոր պահեստ
- ✓ Ավտոլվացման կետ
- ✓ Զուգարան, ցնուդարան
- ✓ Բանվորների տնակ-հանդերձարան
- ✓ Իներտ նյութերի պահեստ

Շինհրապարակում լինելու են նաև 1 հատ 7,30x3 մ չափերի ավտոմեքենաների անիվների լվացման հարթակ, ինչպես նաև հետադարձ ջրամատակարարումով պոմպ: Շինհրապարակն ապահովված է լինելու գիշերային լուսավորությամբ և լուսային ազդանշանային համակարգով:

Շինհրապարակում նախատեսված է շինարարական աղբի պահման տարածքը:

Շինհրապարակի կազմակերպման հատակագիծը

Շինարարության ժամանակ նախատեսվող ժամանակավոր պահեստներն, ինչպես նաև աշխատողների համար նախատեսվող ճաշարանը, հանդերձարանը, գրասենյակը, պահակատունը տեղադրվելու են տարածքում՝ ժամանակավոր վագոն տնակներում: Շինհրապարակում անիվների լվացումից առաջացած, ինչպես նաև արտադրական հոսքաջրերը միավորվելու են մեկ բակային՝ ջրահեռացման ցանցին: Արտադրական և անձրևաջրերից առաջացող հոսքաջրերը պլաստմասսե վերգետնյա խողովակներով, բակային սելավային ջրացանցի միջոցով հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող 0,84մ³ չափերի պարզարան: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում: Պարզեցված ջուրը կօգտագործվի շինարարական աշխատանքների ժամանակ արտադրական հրապարակի ջրցանման և անիվների լվացման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինաղբ: Շինհրապարակը ցանկապատվելու է ժամանակավոր մետաղաթիթեղով ցանկապատ: Տեղադրվելու է 3-5,0մ լայնությամբ 1 դարպաս: Պարսպի արտաքին մասում տեղադրվելու է տեղեկատվական պաստառ: Շինհրապարակն ապահովված է լինելու՝ հակահրդեհային վահանակով, կենցաղային աղբամաններով, էլեկտրականությամբ, գիշերային լուսավորությամբ: Շինհրապարակում նախատեսված է քանդած շինանյութի կուտակման, գտած շինանյութի տեղադրման, ինչպես նաև շինարարական աղբի կուտակման տարածքներ: Բոլոր տիպի շին-մոնտաժային աշխատանքները կկատարվեն պահպանելով շինարարական նորմերը, կանոնները, ստանդարտները և նախագծի տեխնիկական պայմանները: Ելնելով առկա պայմաններից շինարարության փուլում նախատեսվում են անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ, հատկապես կապված կռունկի

գործողության գոտում կատարվելիք շին. մոնտաժային աշխատանքների հետ:

Հողային աշխատանքներ.

Կառուցապատման ժամանակ կատարվելու են հետևյալ ծավալի հողային աշխատանքներ՝

Ընդհանուր հողային հանույթի ծավալը 8200 խմ է, որից 1960 խմ օգտավորվելու է հիմքերի հետլիցքի, իսկ 1040 խմ տարածքի համահարդեցման և նշաբերման համար: Շուրջ 5200 խմ հողային զանգվածը կտեղափոխվի համայնքի կողմի տրամադրած աղբավայր, որի տեղեկանքը կցվում է: Ավելացված հողային հանույթը կտեղափոխվի համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայր:

Հողային զանգվածն առաջանալու է մասնաշենքերի հիմքերի փորման, ներտարածքային ճանապարհների կառուցման, ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի կառուցման համար նախատեսվող աշխատանքներից: Հողային աշխատանքները կատարվելու են մեքենա-մեխանիզմներով և ձեռքի կտրող, հատող ժամանակակից գործիքներով: Յուրաքանչյուր 50սմ հաստությամբ շերտով ետլիցքից հետո կատարվելու է գրունտի չոր և թաց տոփանում: Հողային և հիմնային, տանիքի, հատակների հարդարման, ինչպես նաև լրող և պատող կոնստրուկցիաների շին մոնտաժային աշխատանքները կատարվելու են համաձայն աշխատանքային նախագծի՝ ՇՆուԿ 3.02.02.-87-ի և ՇՆուԿ III-4-81-ի պահանջներին համապատասխան:

Տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցներ, սարքավորումներ. գործունեության կատարման շինարարության փուլում օգտագործվող հիմնական տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցներն են.

Շինհրապարակում նախատեսվում է

ավտոկրունկ՝ 2 հատ

էքսկավատորներ՝ 2 հատ

ավտոինքնաթափ մեքենա՝ 2 հատ

կցորդիչով ավտոմեքենա

ավտովերհան՝ 1 հատ

Օգտագործվելու են նաև ամբարձիչ, տրակտոր, բետոնախառնիչ, բետոնամղիչ պոմպ, եռակցման ապարատ, ձեռքի կտրող, հատող ժամանակակից գործիքներ, ձեռքի տոփանիչ և այլն: Շինարարական աշխատանքների՝ բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ օգտագործվող բեռնաբարձիչ մեքենաները, բեռնաբռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտներին կամ տեխնիկական պայմաններին՝ համաձայն ՇՆ և Կ III-4-80* պահանջներին: Բեռնման և բեռնաթափման համար նախատեսված տարածքը պետք է հարթեցվի և ունենա 5⁰-ից

ոչ ավել թեքություն: Շինտեխնիկան լինելու է Կապալառու ընկերության սեփական տեխնիկան կամ անհրաժեշտության դեպքում վարձակալվելու են այլ կազմակերպություններից: Մեքենաներն աշխատելու են ըստ հերթականության և ըստ անհրաժեշտության: Աշխատող մեքենաները կայանվելու են գործունեության տարածքում՝ շինհրապարակում: Շինարարական տեխնիկայի և սարքավորումների կայանման վայրերում նախատեսվում է ավազի կամ մանրախճի փոում՝ վառելիքի կամ քսայուղերի հնարավոր արտահոսքը հողային և ջրային ռեսուրսներ կանխելու նպատակով: Շինարարական տեխնիկայի համար համապատասխան վառելիքի լիցքավորումը և յուղումն իրականացվելու է շինհրապարակից դուրս՝ մասնագիտացված լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում: Կառուցապատման բոլոր լուծումների համար հաշվի են առնվելու տեղանքի պայմանները, կազմակերպվելու է անվտանգության տեխնիկայի կանոնների իրականացման համալիր միջոցառումներ՝ ղեկավարվելով ՀՀՇՆ III-IV.2008-ի դրույթներով: Ամբողջ շինարարության ընթացքում վերահսկվելու են շինարարության որակի չափանիշները՝ տեխնիկական վերահսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից: Ակտավորվելու են թաքնված աշխատանքները, գրանցելով վարման մատյանում: Ելնելով առկա պայմաններից շինությունները բացի շինարարական նորմերով տրված անվտանգության հրահանգներից, անհրաժեշտ է կազմակերպել և աշխատանքների կատարման նախագծում արտացոլել անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ՝ հատկապես կապված կռունկի գործողության գոտում կատարվելիք շին. մոնտաժային աշխատանքների հետ:

Էլեկտրամատակարարում. դպրոցի շինարարության ընթացքում լինելու է ժամանակավոր էլեկտրամատակարարում: Էլեկտրամատակարարումը կատարվելու է համաձայն՝ «ՀԷՑ» ՓԲԸ կողմից տրամադրված տեխնիկական պայմանի՝ մոտակա էլեկտրական ենթակայանից, տեղադրելով առանձին հաշվիչ: Տեխ պայմանը ձեռք կբերվի առաջիկայում, ժամանակավոր էլեկտրամատակարարումը իրականացվելու է գործող դպրոցից տարածքից:

Ջրամատակարարում և ջրահեռացում. Շինարարության փուլում նախատեսվում է ժամանակավոր ջրագծի անցկացում: Շինարարության համար ջուրը բերվելու է գործող դպրոցից, որի վրա տեղադրվելու է եռաբաշխիչ – հաշվիչ: Խմելու ջրի միացման կետերը, ինչպես նաև խորքային հորի տեղադիրքը նշվելու է տեխնիկական պահմանում՝ Վեոլիա ջրի կողմից տրամադրված:

Շինարարության փուլում աշխատողների կենցաղային կարիքների հոգալու նպատակով տեղադրվելու է բիոզուգարան՝ լվացարանով:

Հրդեհաշիջման համակարգ. շին. հրապարակը կազմակերպելիս ղեկավարվելու են «Քաղաքաշիջմության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական

մարմին»-ի կողմից տրված հրահանգներով:

Շինադրի կուտակումը կատարվելու է շինհրապարակում նախատեսված վայրում՝ պարկերի մեջ, չգերազանցելով նախատեսված բարձրության նորմերը: Կատարվելու է քանդման արդյունքում առաջացած թափոնների տեսակավորում:

Կենցաղային աղբը կառուցապատման փուլում կազմելու է 9468կգ/տարի: Կենցաղային աղբի կուտակման համար տեղադրվելու են 1.5*1 չափերի 2 աղբարկղ: Շինարարության փուլում աղբահեռացումը կարգավորվելու է շինթույլտվությամբ սահմանված պահանջին համապատասխան: Շինադրի հեռացումը ըստ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի հեռացվելու է աղբավայր՝ 14կմ հեռավորությամբ:

Բարեկարգում. Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է տարածքը կանաչապատել և բարեկարգել: Բարեկարգումը կատարվելու է սալիկներով, սալվածքների, թեքահարթակներ, եզրաքարերի տեղադրմամբ:

Կանաչապատում. Տնկվելու են նոր ծառեր և թփուտներ, կովկասյան եղևնի 7 հատ, տուա՝ 27 հատ, բարդի, հացենի, թխկի 71 հատ, թփեր-սամշիտ, բարբարիս՝ 17 հատ: Կանաչապատումը իրականացվելու է Գավառի համայնքապետարանի կողմից համաձայնեցված կանաչապատման և գլխավոր նախագծի համաձայն, հավելված 7:

9.2.1 Շինարարության իրականացման ժամանակացույցը

Շինարարական աշխատանքների ընդհանուր տևողությունը կազմելու է 670օր: Շինարարության նորմատիվ տևողությունը որոշվել է համաձայն (N 596-Ն 19.03.2015թ. ՀՀ Կառավարության որոշում կետ 111, 113) ՄՆԻՊ 1.04.03-85* մաս II հիման վրա, հաշվի առնելով օբյեկտի նշանակությունը, կոնստրուկտիվ բնութագիրը, ընդհանուր մակերեսը: Շինաշխատանքների իրականացման ժամանակ սահմանազատվելու է շինհրապարակը, է կատարվելու են կրթահամալիրի կառուցման աշխատանքները, իրականացվելու է բարեկարգման աշխատանքները:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակացույցը բերված է հավելված 8-ում:

10. Օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր

Դպրոցական շենքի կառուցման շինարարության փուլում բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր, իսկ շահագործման փուլում ջուր՝ խմելու-կենցաղային և ոռոգման նպատակով և հոսանք:

10.1 Ջուր. շինարարության փուլում ջուրն օգտագործվելու է աշխատողների խմելու, տնտեսա-կենցաղային կարիքների, տարածքի ջրցանի, հողի(գրունտի) խոնավացման

և անհրաժեշտության դեպքում հրդեհաշիջման համար: Աշխատողների տեխնիկական և կենցաղային նպատակների համար օգտագործվելու է կից ճանապարհով անցնող համայնքային գոյություն ունեցող ջրագիծը՝ անցակացվելու է ժամանակավոր ջրագիծ: Ջրցանի համար նախատեսվող տեխնիկական ջուրը բերվելու է ավտոցիստեռնով: Ջուրը լցվելու է տարածքում տեղադրվող 5տ տարողության բաքի մեջ: Ջրի մատակարարման հաճախականությունը կատարվելու է ըստ կարիքի: Տեխնիկական ջուրն ըստ անհրաժեշտության օգտագործվելու է հրդեհամարման, ջրցանի և անիվների լվացման համար: Ջրցանի համար նախատեսված տեխնիկական ջուրը մատակարարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կամ անձանց կողմից, որոնց հետ պայմանագիրը կկնքվի կապալառու կազմակերպությունը շինարարական աշխատանքների սկզբում:

ա) Շինանձնակազմի կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝ $W_{\text{է.ի.}} = (n \times N + n1 \times N1) \times T$,

որտեղ n – ԻՏ Աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 3 մարդ

N – ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³ օր/մարդ $n1$ – սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ մոտավոր 45 մարդ

$N1$ – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025մ³օր/մարդ T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 670 օր:

$W_{\text{ի.տ.}} = (3 \times 0.016 + 45 \times 0.025) \times 670 = 785.91$ մ³/շին. Ժամ:

բ) Ջրցանի համար օգտագործվող ջրի ծախսը որոշվում է հետևյալ կերպ՝ $U1 = S1 \times K1 \times T$, որտեղ՝ $S1$ – ջրվող տարածքի մակերեսը 8400 մ², (շինհրապարակ, ճանապարհներ)

$K1$ – 1 մ² օրական ջրցանի նորմը, 0.0015մ³,

T – ջրցանի ժամանակահատվածը օրերով, 250 (առավելագույնը 250օր, ներառված կրկնակի ջրցանը) $U1 = 8400 \times 0.0015 \times 250 = 3150 \times 2 = 6300$ մ³:

Կեղտաջրեր. շինարարության փուլում աշխատողներն օգտվելու են տեղադրվող 1*1,5 չափերի սանհանգույցից՝ բիոզուգարանից: Բիոզուգարանի մաքրումը կատարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Ջրահեռացման համար նախատեսվում է հորի կառուցում:

Շինարարության ժամանակ օգտագործվելու են շինանյութեր, մասնավորապես.

- երկաթբետոն, երկաթբետոնե կարկասներ
- կախովի ցեմենտի պանելներ
- ֆիբրոցեմենտ

- փայտ
- մետաղ, մետաղական կառուցվածքներ
- ամրանային ձողեր
- բարձրորակ երեսապատման սալիկներ, բետոն, պեմզաբլոկ
- ապակի

Կառույցի երեսապատումը նախատեսվում է իրականացնել բազալտե երեսապատման սալիկներով և տրավերտինով: Պատուհանները լինելու են ալյումինե, ջերմ. կամրջակով, երկշերտ ապակեփաթեթով: Աստիճանները՝ երեսապատվելու են բազալտե սալիկներով, հատակը մետլախային խեցեսալիկներով և վինիլներով: Շինհրապարակում բետոնի շաղախի պատրաստման հանգույցի տեղադրում և բետոնախնուրդի պատրաստում չի նախատեսվում: Բետոնի շաղախը մատակարարվելու է մասնագիտացված ընկերության կողմից՝ համապատասխան բետոնախառնիչ մեքենաներով կամ տեղադրվելու է բետոնային հանգույց: Բետոնը շինհրապարակում լցվելու է կաղապարների մեջ բետոնամղիչով: Շինաշխատանքերը կատարվելու են մասնագիտացված կապալառու կազմակերպությունների կողմից: Շինարարության համար նախատեսված բոլոր նյութերն, ինչպես նաև շենքի արտաքին և ներքին հարդարման նյութերը մատակարարվելու են համապատասխան մասնագիտացված (լիցենզավորված) կազմակերպություններից՝ շինինդուստրիայի ձեռնարկություններից և գլխավոր շինարարական կազմակերպության արտադրական բազայից: Ձմռանը ներքին հարդարման և բետոնային աշխատանքները կատարվելու են հատուկ տաքացման պայմաններում: Շինհրապարակում շինանյութերը պահեստավորվելու են պահեստներում, իսկ բաց տարածքի դեպքում կտեղադրվեն տակդիրների վրա՝ չգերազանցելով նախատեսված բարձրության նորմերը: Սորուն նյութերը պահեստավորվելու են ծածկի տակ:

11.Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և վնասակար ազդեցությունների բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիրը

Նախատեսվող գործունեության իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները կառաջանան շինարարության փուլում, կապված՝ հողային աշխատանքների, մեքենաների և շինտեխնիկայի շահագործումից առաջացող ծխագազերի արտանետումների, շինտեխնիկայի շահագործման և ավտոտրանսպորտի տեղաշարժի արդյունքում աղմուկի մակարդակի ավելացման, թափոնների կառավարման, բետոնային աշխատանքների հետ, որոնք կլինեն կարճաժամկետ: Գործունեության իրականացումը չի

առաջացնելու է լանդշաֆտի ծանրաբեռնվածություն, քանի որ գործունեությունն իրականացվելու է արդեն գոյություն ունեցող դպրոցի տարածքում: Դպրոցի շենքը կառուցվելու է ՀՀ գործող շինարարական նորմերին և պահանջներին համապատասխան, մասնավորապես՝ ՀՀՇՆ 30.01-2014թ. «Քաղաքաշինություն. քաղաքային և գյուղական վայրերի հատակագծում և կառուցապատում», ՀՀՇՆ 30.01-2023թ. «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգություն», ՀՀՇՆ 2024թ «Շինարարական կլիմայաբանություն»:

11.1 Օդային ավազան.

Գործունեության իրականացման շինարարության փուլում լինելու են օդային ավազան արտանետումներ՝ տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի ընթացքում ծխագազերի և հողային աշխատանքների (փորման, հարթեցման) ընթացքում, ճանապարհների օգտագործման ժամանակ առաջացող փոշու տեսքով:

Փորման-բեռնման աշխատանքները իրականացվելու են 2 ամիս x 22 օր/ամիս x 8 ժամ/օր = 352 ժամ:

Հողային հանույթից փոշու արտանետումները կարելի է հաշվել հետևյալ բանաձևով՝

$$Q_{\text{շ}} = (P1 \times P2 \times P3 \times P4 \times P5 \times G \times P6 \times B) \times 10^6 / 3600 \text{ տ/ժամ,}$$

(Հաշվարկները կատարված են համաձայն «ВРЕМЕННОЕ МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ ПО РАСЧЕТУ ВЫБРОСОВ ОТ НЕОРГАНИЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ», Минпромстрой СССР, 1987 մեթոդակարգի)

որտեղ (նշված մեթոդակարգի աղյուսակ 1):

P1 – փոշու ֆրակցիայի բաժնեմասն է, ընդունվում է 0.05

P2 – 0-50 մ/կմ չափերով մասնիկների բաժնեմասն է տարածվող փոշու ակտիվությամբ, 0.02

P3 - գործակից, որը հաշվի է առնում շինարարական տեխնիկայի աշխատանքի գոտում քամու արագությունը, 1.0,

P4- գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոնավությունը, 0.41

P5 - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոշորությունը, 0.5

P6 - գործակից, որը հաշվի է առնում տեղանքի պայմանները, 1.0

G – հանվող հողային զանգվածը:

Շինարարության ժամանակ հանվող հողի ծավալը կկազմի՝ 8200 մ³, հաշվի առնելով հողային զանգվածների միջին տեսակարար կշիռը՝ 13530տ:

Ժամում հանվող տեղափոխվող գրունտի քանակը կկազմի՝ 13530տ : 352 շին. ժամ = 38.44 տ/ժամ: B - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի թափման բարձրությունը, 0.6

$Q_{\text{փ.բ.}} = 0.05 \times 0.02 \times 1.0 \times 0.4 \times 0.5 \times 38,44 \times 1.0 \times 0.6 \times 10^6 / 3600 = 1,281 \text{ գ/վրկ, կամ } 1,281 \times 3600 \times 352 : 10^6 = 1,62 \text{ տ/շին. ժամանակամիջոց:}$

Շինարարական տեխնիկայի և ավտոտրանսպորտային միջոցների շահագործում.

Շինարարական տեխնիկայի և ավտոտրանսպորտային միջոցների շահագործման ընթացքում արտանետումները առաջանում են վառելիքի այրման արդյունքում: Հիմնականում օգտագործվում է դիզելային վառելիք: Դիզ. վառելիքի հետ կապված արտանետումները հաշվարկվում են ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից մշակված «Ավտոտրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի քանակների որոշման» մեթոդական հրահանգի ¹ հիման վրա: Հաշվարկը իրականացվում է ըստ ծախսվող վառելիքի քանակի, տվյալ դեպքում դա ներկայացվում է դիզելային վառելիքով: Ըստ նշված մեթոդակարգի, ավտոտրանսպորտի և շինարարական տեխնիկայի տեսակարար արտանետումները բերված են ստորև աղյուսակում:

Վառելիքի տեսակը	Նյութի անվանումը						
	NO ₂	CH	ՑՕՍ	CO	N ₂ O	CO ₂ ³	ՊՄ
Դիզելային վառելիք	42.3	0.243	8.16	36.4	0.122	31,38	4.3

Շինարարության ընթացքում շահագործվելու են հորատող, հարթեցնող, ինքնաթափ և այլ մեքենաներ և մեխանիզմներ: Շինարարական տեխնիկան աշխատելու է շինարարության ընթացքում ընդհանուր 670 օրից /22ամիս/ աշխատելու է մոտ 10 ամիս (220 օր, 1760 ժամ): Հաշվի առնելով ստույգ նախագծային տվյալների բացակայությունը, հաշվարկների համար օգտագործվել են փորձագիտական գնահատականների հիման վրա ընդունված ցուցանիշները, ըստ որոնց դիզվառելիքի քանակները հետևյալն են ընդունվել.

- շինարարական տեխնիկա՝ 0.08 տ/օր, ընդամենը՝ 0.08 տ/օր x 22 օր = 1.76 տ/ամիս x 10 = 17,6տ/շին ժամ; Ընդամենը՝ 17.6 տ/շին.ժամանակահատված:

Արտանետումների հաշվարկները ըստ շահագործվող տեխնիկայի տեսակի բերված են աղյուսակում:

Ծծմբային անհիդրիդ

Ծծմբային անհիդրիդի (SO₂) արտանետումները հաշվարկվում են ելնելով այն մոտեցումից, որ վառելիքում պարունակվող ամբողջ ծծումբը լիովին վերածվում է SO₂-ի: Այդ դեպքում կիրառվում է CORINAIR գույքագրման համակարգի բանաձևը. ESO₂ = 2Σksb, որտեղ՝ ks-ը վառելիքում ծծմբի միջին պարունակությունն է՝ 0.002 տ/տ b –ն վառելիքի ծախսն է՝ 17.6 տ/շինժամ

Օդային ավազանի հնարավոր աղտոտվածությունը լինելու է կարճաժամկետ և

¹ Մեթոդիկայում ընդունված է տրանսպորտային միջոցների դասակարգումը “Core Inventory of Emissions in Europe” (այսուհետ՝ CORINAIR)՝ “Եվրոպայում մթնոլորտային արտանետումների բազային գույքագրում” մեթոդոլոգիային համապատասխան”

թույլատրելի նորմերի սահմաններում՝ պայմանավորված գնահատման հաշվետվությունում նախատեսվող միջոցառումների պարտադիր կատարմամբ: Շինարարության փուլում հարակից բնակելի և հասարակական շենքերից բողոքների դեպքում Կապալառուի կողմից կիրականացվի օդի աղտոտվածության գործիքային չափումներ: Օդային ավազան արտանետումների քանակը մեղմելու, մթնոլորտային օդի որակի վրա հնարավոր ազդեցությունը կրճատելու նպատակով նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքների և ճանապարհների շահագործման ընթացքում՝ գրունտի խոնավեցում և ճանապարհների ջրցան,
- շինհրապարակը ցանկապատվելու է, կառուցվող շենքը կծածկվի համապատասխան բարձրության ցանցով՝ փոշու արտանետումները նվազեցնելու նպատակով,
- մեքենաները շին. հրապարակ մտնելու և դուրս են գալու մաքուր վիճակում,
- գործունեության վայր շինանյութերի և սորուն նյութերի տեղափոխումը կատարվելու է փակ ծածկ ունեցող մեքենաներով կամ նյութերը տեղափոխող մեքենաները փակվելու են անջրթափանց թաղանթով,
- շինհրապարակում սորուն նյութերը պահվելու է ժամանակավոր պահեստներում կամ ժամանակավոր ծածկի տակ՝ ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,
- բացառվելու է տարածքում թափոնների բաց այրումը,
- օգտագործվող տեխնիկան, սարքավորումները և տրանսպորտային միջոցներն օգտագործել միայն սարքին վիճակում,
- ավազի շերտերի փռումը և հողի հետլիցքն իրականացնել նախապես թրջված վիճակում,
- բացառել անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը: Այդ նպատակով իրականացվելու են պարբերաբար ստուգումներ: Նշված միջոցառումների իրականացման արդյունքում օդային ավազանի աղտոտվածության լրացուցիչ ավելացում չի նախատեսվում:

11.2 Հողային ռեսուրսներ.

Հողային ռեսուրսներն աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսվում է.

- հողային աշխատանքների արդյունքում հանված հողային գրունտը մինչև օգտագործելը պահվելու է շինհրապարակում, առանձնացված վայրում՝ ծածկված անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,
- շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանված հողային գրունտի մի մասն օգտագործել տարածքի հարթեցման և բարեկարգման նպատակով,
- շինհրապարակն ապահովված է կլինի արտահոսքը կանխող/մաքրող սարքավորումներով՝ հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար,

- շինարարական նյութերը կտեղադրվեն հատուկ տակդիրների կամ բետոնապատ մակերեսների վրա,
- նվազագույնի է հասցվելու շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը,
- ավտոմեքենաները շինհրապարակից դուրս են գալու միայն մաքուր վիճակում՝ շրջակա տարածքը չաղտոտելու նպատակով,
- շինարարության փուլում օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների լիցքավորումը և տեխնիկական սպասարկումը կկատարվի տարածքից դուրս՝ հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններում,
- այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար տեղադրվելու է ավագ կամ մանրախիճ,
- մեքենաներից և սարքավորումներից վառելիքի և/կամ քայուղերի արտահոսքի դեպքում, փոված ավազը կամ մանրախիճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր, այն փոխարինելով նորով,
- մեքենաների անիվների լվացումը կատարել անիվների լվացման հարթակում,
- բոլոր մեքենաների անիվների և թափքերի մաքրումը կատարել մինչև վերջիններիս շինհրապարակից դուրս գալը: Շահագործման փուլում գործունեությունը հողային ռեսուրսների վրա ազդեցություն չունի:

11.3 Ջրային ռեսուրսներ.

Շինարարական աշխատանքները կատարվելու են ցանկապատված շինհրապարակի ներսում, ինչը կբացառի և/կամ կնվազեցնի հնարավոր արտահոսքերը և արտանետումները ջրային ռեսուրսներ: Գործունեության իրականացման շինարարության փուլում ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու կամ կանխարգելու նպատակով նախատեսվում է.

- փոշենստեցման համար ջրցանը կատարվելու է ըստ անհրաժեշտության, հնարավորինս չառաջացնելով մակերևութային հոսքեր,
- անձրևաջրերը և արտադրական հոսքաջրերը հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող պարզարան՝ 0,84 մ³ չափերի:
- ջրցանման համար կօգտագործվի միայն տեխնիկական որակի ջուր և պարզարանում կուտակված ջուրը,
- պարզարանում մեխանիկական նստեցման հետևանքով առաջացած տիղմը՝ որպես շինաղբ, ժամանակ առ ժամանակ կտեղափոխվի աղբավայր՝ պայմանագրային հիմունքներով,
- շինարարական տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների

սպասարկումը կատարվելու է համապատասխան մասնագիտացված կետերում,
- շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ բետոնախառնիչ մեքենաներով,

-բետոնանյութի լցվածությունն ապահովել այնպես, որպեսի բետոնանյութը տեղափոխման ժամանակ չթափվի ճանապարհներին՝ երթեկությանը չխոչընդոտելու և ասֆալտածածկը չվնասելու համար:

Կեղտաջրերի հեռացման համար նախատեսվում է.

Շինարարության փուլում աշխատողներն օգտվելու են տարածքում տեղադրվող սանհանգույցներից՝ բիոզուգարաններից:

-շինաշխատանքների ավարտից հետո այն ապամոնտաժվելու է և տեղափոխվելու է կապալառու կազմակերպության կողմից:

Շահագործման փուլում դպրոցի ջրամատակարարման համակարգը միացվելու է բնակավայրի ջրատարին: Կենցաղային հոսքերը սանիտարատեխնիկական և տեխնոլոգիական սարքավորումներից ինքնահոս խողովակներով հեռացվում են նախագծված ներտարածքային արտաքին ցանց և համաձայն տեխնիկական պայմանների թափվում են նախատեսված կոյուղի:

11.4 Կենսաբազմազանություն.

Բուսական աշխարհ. նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքը երկար տարիներ կառուցապատված տարածք է եղել, առկա են եղևնիներ՝ 13 հատ, մի քանի չորացած ծառեր:

Կենդանական աշխարհ. գործունեության հարակից տարածքներն արդեն կառուցապատված են, ուստի մարդկային գործոնի, երթևեկության՝ մեքենաների շարժի, աղմուկի պայմաններում տարածքում բացակայում են կենդատեսակները, ինչպես նաև կենդանիների բնադրավայրերը, միգրացիոն ուղիները:

11.5 Թափոններ.

Գործունեության իրականացման հետևանքով շինարարության փուլում առաջանալու են

- շինարարական նյութերի մնացորդներ շինարարական աղբի տեսքով (ավազի, բետոնի, քարի և այլն), (վտանգավորության դաս IV դաս, ծածկագիր՝ 91200601 01 00 4)՝ 8600 մ³ ծավալով՝ ներառյալ քանդման ժամանակ առաջացած շինաղբը:
- յուղերով աղտոտված ավազ (յուղի պարունակությունը 15 %ից ցածր) 15 մ³ 31402303 01 03 4, 4րդ դաս,
- շինարարական նյութերի, փայտանյութի թափոններ, այդ թվում շինությունների քանդելուց և մասնատելուց առաջացած՝ 200կգ (17120500 01 00 4) 4րդ դաս,

- Փորման աշխատանքների արդյունքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող՝ 5200մ³ 3140110008995 ծածկագրով:

Շինարարության փայտանյութի թափոնները գնահատվում են երկրորդայի օգտագործման համար պիտանի և կօգտագործվեն կապալառուի կողմից:

Այս կարգի թափոնները համաձայն՝ ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ. դեկտեմբերի 25-ի N430-Ն և 2006 թվականի հոկտեմբերի 26-ի N342-Ն հրամանների՝ ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկի՝ պատկանում են վտանգավորության 4 դասին:

Կենցաղային աղբի հաշվարկները

Կենցաղային աղբի հաշվարկները (Կենցաղային աղբի ծածկագիրն է 91200400 01 00 4):

Կենցաղային աղբի ծավալը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով. $M=n*m$ $m - 1$ հերթափոխում կենցաղային աղբի ծավալն է մեկ մարդու հաշվով՝ 120կգ/տ $n -$ աշխատողների թիվն է $M=45*120=5400$ կգ/տ կամ 7.4կգ/օր: Շինարարությունը տնելու է 1.75 տարի, հետևաբար $M=5400*1.7= 9468$ կգ/տ կամ 14.79 կգ/օր (640 աշխատանքային օր): Շինարարության փուլում թափոնների հնարավոր ազդեցությունները հողային և ջրային ռեսուրսների վրա մեղմելու նպատակով նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքների ժամանակ գործունեության տարածքը և շրջակա միջավայրը զերծ պահել թափոնների կուտակումներից,

- շին հրապարակի տարածքում կհստակեցվի շին աղբի նախնական կուտակման վայրը,

- շինարարական թափոնները՝ շինաղբ, բետոնյա մնացորդներ, պարկեր և այլն, կհավաքվեն անջրթափանց պոլիէթիլենային պարկերի մեջ և կտեղափոխվեն համայնքի կողմից հատկացված վայր, քանի որ տարածաշրջանում չկան կազմակերպված սանիտարական աղբավայրեր,

- կառուցապատման փուլում կենցաղային աղբը կուտակվելու է 2 հատ 1,5x1մ³ չափերի պլաստմասե աղբահավաք տարողությունների մեջ,

- կենցաղային աղբի հեռացումը կատարվելու է կանոնավոր՝ ըստ անհրաժեշտության՝ մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- շինաղբի տեղափոխումը կատարվելու է փակ ծածկով ապահովված բեռնատարներով կամ բեռնատարները ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,

- բացառել աղբի կուտակումը շինարարակից դուրս՝ այլ բնակելի և հասարակական տարածքներում,

- շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո շինարարական նյութերի մնացորդները, վտանգավոր նյութերը հավաքվելու են հատուկ տարողությունների

մեջ և աշխատանքների ավարտից հետո հեռացվելու են Կապալառուի կողմից: Շահագործման փուլում կենցաղային աղբի կուտակման համար նախատեսվում է տեղադրել 4 հատ $1,5 \times 1 \text{ մ}^3$ տարողության պլաստմասե աղբամաններ:

Կենցաղային աղբի տեղափոխումը կատարվելու է պայմանագրային հիմունքներով:

11.6 Աղմուկ և թրթռում.

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ:

ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է համաձայն՝ ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2002թ. մարտի 6-ի՝ «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏՍԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐ N2-III-11.3 ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N 138 հրամանի և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՄՈՒԿԻՑ» ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N79-Ն հրամանի պահանջներին համապատասխան:

Աղմուկից պաշտպանվող օբյեկտ են հանդիսանում հարակից բնակելի շինությունները, որոնց պատերը, երկշերտ պատուհանները արդեն իսկ կրում են աղմուկի մեկուսիչի դեր:

Աղմուկի հիմնական աղբյուր են հանդիսանում շինարարության սկզբում էկսկավատորը, իսկ ավարտին գլխոնը: Միաժամանակ այս շինտեխնիկան չի շահագործվում: Երկու աղմուկի աղբյուրները կրում են ժամանակավոր բնույթ: Էկսկավատորի աղմուկի մակարդակը՝ $LA_{էկվ}$, կազմում է 85 դԲ:

Գլխոնի աղմուկի մակարդակը՝ $LA_{էկվ}$, կազմում է 80 դԲ:

Աղմուկի մակարդակի հաշվարկը կատարվել է համաձայն ՀՀՇՆ 22-04-2014:

Շինհրապարակը լինելու է ցանկապատված: Ցանկապատի նյութի խտությունը՝ $\leq 200 \text{ կգ/մ}^2$: Շինության պատերը հանդիսանում են միաժամանակ նաև աղմուկից պաշտպանման էկրան:

Պաշտպանիչ էկրանի արդյունավետությունը հաշվարկում են հետևյալ բանաձևով.

$$I_{աղ} = 23 \lg m_{է} - 10 \text{ դԲ, երբ } m \geq 200 \text{ կգ/մ}^2$$

$$L_{\text{աղ}} = 13 \lg m_{\text{t}} - 13 \text{ դԲ, երբ } m \leq 200 \text{ կգ/մ}^2$$

Որտեղ $m_{\text{t}} = Km$ – մակերեսի խտության էկվիվալենտն է,

m – մակերեսի խտությունն է, կգ/մ²,

K – գործակից է, որը հաշվի է առնում պատնեշի խտությունը, որը 200 կգ/մ² $K=1,3$ $m_{\text{t}} = 1,3 \times 200 = 260$

$$L_{\text{աղ}} = 13 \lg m_{\text{t}} - 13 = 18,2 \text{ դԲ}$$

Շինհրապարակից դուրս աղմուկի մակարդակը կկազմի՝

$$LA_{\text{տար}} = LA_{\text{էկվ}} - L_{\text{աղ}} = 85 - 18,2 = 66,8 \text{ դԲ}$$

Հարակից բնակելի շինությունների պատերը, պատուհանները, մուտքի դռները, տանիքը, կանաչապատ տարածքը հաղիսանում են որպես պաշպանիչ էկրան: Չայնամեկուսացումը $R_{\text{ստ.ր}}$ կազմում է միջինը 50 դԲ:

$$LA_{\text{տար}} = 66,8 - 50 = 16,8 \text{ դԲ}$$

$$\text{Գլխունի համար } LA_{\text{տար}} = LA_{\text{էկվ}} - L_{\text{աղ}} = 80 - 18,2 - 50 = 11,8 \text{ դԲ}$$

Մոտակա բնակելի շինությանների ներսում աղմուկի մակարդակը էքսկավատորի աշխատանքի դեպքում կկազմի 16,8 դԲ, իսկ գլխունի 11,8 դԲ, ինչը նորմայից բավականին ցածր է: Աշխատանքները իրականացվելու են միայն ցերեկային ժամերին:

11.7 Արտակարգ իրավիճակներ.

Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում հնարավոր են արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերի առաջացում կապված՝

- հրդեհների առաջացման, բնական աղետների (երկրաշարժ, սողանք, ջրհեղեղ և այլն) և անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների փոփոխության (քամու ուժեղացում, փոթորիկ),
- աշխատանքի ընթացքում հնարավոր վթարային իրավիճակների առաջացման,
- հեղուկ նյութերի արտահոսքի և շահագործվող շինտեխնիկայի հետ: Արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ազդեցությունները կանխարգելու համար կառուցապատումը պետք է կատարել, ելնելով Արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերի գնահատման ապահովման նպատակով, քաղաքաշինական բնագավառում առկա օրենսդրական գործող նորմերով սահմանված երկրաշարժադիմացկունության հիմնական սկզբունքների՝ համապատասխան պարտադիր պահանջներից: Գործունեության իրականացման ընթացքում արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ազդեցությունները մեղմելու և դրանց

առաջացումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.

- կառույցների հիմքերի փոստրակները բացելուց և նախագծային նիշերին հասնելուց հետո՝ պարտադիր է ինժեներ-երկրաբանի կողմից հիմնավոսի գնումը և համապատասխան մասնագետի (երկրաբան) կողմից կազմված եզրակացությունը,
- կտեղադրվեն տեղեկատվական ցուցանակներ, որը ներառելու է շենքի նախագծողի, կապալառուի և այլ պատասխանատու անձանց (հեռախոսահամար), շինթույլտվության, շինարարության սկզբի և ավարտի վերաբերյալ տեղեկատվություն,
- շինհրապարակը կկազմակերպվի հակահրդեհային անվտանգության պաշտպանության կանոններին համապատասխան, տեղադրվելու է ջրի բաք՝ հրդեհամարման նպատակով,
- շինհրապարակն ապահովված է լինելու հակահրդեհային կրակմարիչներով, տեսահսկման և ազդանշանային համակարգերով, հակահրդեհային միջոցառումների վահանակներով,
- շինհրապարակն, ինչպես նաև բաց պահեստների հակահրդեհային միջոցառությունները ժամանակ առ ժամանակ կմաքրվեն հրդեհավտանգ և պայթուցավտանգ թափոններից և աղբից,
- հակահրդեհային միջոցառությունները չեն օգտագործվելու նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,
- բաց են լինելու նախատեսված ջրադբյուրների ճանապարհները, տեղադրվելու են դրանց մոտեցման համապատասխան ցուցանակներ,
- տեղադրվելու են ձայնային ազդանշաններ, հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ՝ վթարների կանխարգելման համար,
- հեղուկ և վտանգավոր նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար,
- մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցվելու են:

Արտակարգ պատահարի մասին հաշվետվության ձև

Պատահարի ամիս/ամսաթիվը	Պատահարի նկարագրությունը	Պատահարի վերացման	Միջոցառումների ժամկետները և	Պատահարի վերացման
------------------------	--------------------------	-------------------	-----------------------------	-------------------

		միջոցառումներ ը	պատասխանատու ւն	կարգավիճակ ը

Շահագործման փուլ. Շահագործման փուլում արտակարգ իրավիճակների դեպքում նախատեսվում է.

- Նկուղային հարկը ծառայելու է որպես թաքստոց՝ արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանական նպատակներով, նկուղն ապահովված է լինելու հակահրդեհային ավտոմատ համակարգով, սանհանգույցով, լվացարանով, ստորգետնյա հատվածում թաքստոց համար նախատեսվում է վթարային ելք,

- դպրոցն ապահովված է լինելու հակահրդեհային հիդրատներով՝ յուրաքանչյուր հարկում 10 հատ, օդափոխության, ավտոմատ հրշեջ ազդանշանային՝ հակաձխային, արտածման համակարգերով, էվակուացիոն ուղիներով և ելքերով,

- տեղադրվելու 2 հատ 50մ³ տարողության ջրի բաքեր՝ հրդեհամարման նպատակով,

- պահպանվելու են հակահրդեհային մուտքերը՝ հրշեջ մեքենաների շրջադարձի համար,

- աստիճանավանդակը, դռները լինելու են հակահրդեհային:

11. 8 Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն.

Գործունեության իրականացման ընթացքում հնարավոր են մարդու առողջությանը և աշխատանքի անվտանգությանը սպառնացող վտանգներ՝ կապված.

- ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ քաղաքաշինական, առողջապահական, բնապահպանական և այլ նորմերի խախտման,

- թափոնների հավաքման, կուտակման, տեղափոխման,

- օգտագործվող հեղուկ նյութերի օգտագործման, պահպանման, տեղափոխման,

- արտակարգ իրավիճակների առաջացման, շինտեխնիկայի շահագործման,

- ոչ բավարար աշխատանքային պայմանների, շինարարության ընթացքում մարդու անվտանգությանը, առողջությանը սպառնացող այլ երևույթների հետ: Շինաշխատանքները կկատարվեն պահպանելով շինարարության ժամանակացույցը և աշխատանքի անվտանգության կանոններն՝ ըստ ՇՆևԿ-3-4-80* նորմերի: Շինարարության փուլում աշխատողների աշխատանքի կազմակերպման և աշխատանքի անվտանգությունն ապահովվելու համար նախատեսվում է.

- պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, շինհրապարակում՝ անվտանգության տեխնիկայի կանոնները անցումները, վտանգավոր զոնաները կցանկապատվեն,

- պահպանել ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003

- սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները,

- պահպանել Առողջապահության նախարարի 28 մարտի 2017թ. «ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ» N 2.2.4-016-17 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2002 ԹՎԱԿԱՆԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 11-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՅՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 12-Ն հրամանի պահանջներ,

- ապահովվել աշխատողների անվտանգությունը՝ բարձրության վրա,

- մինչև աշխատանքների սկիզբը բոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդներն անցնելու են հրահանգավորում՝ ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների,

- բանվորական խմբերը լինելու են բազմապրոֆիլ և մասնագիտացված, անցկացվելու են ուսուցման և հրահանգավորման դասընթացներ,

- ստուգվելու են առասանիչ բանվորների գիտելիքները, տեղադրել առասանման եղանակների և ձևերի նկարագրությամբ ցուցանակներ,

- աշխատողների համար ապահովել 1-ին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով, անհատական և պաշտպանական միջոցներով (արտահագուստ, դիմակ, կոշիկ և այլն), էլեկտրական սարքավորումների հետ աշխատողները՝ դիէլեկտրիկ գորգով և ձեռնոցներով,

- ապահովել աշխատողների համար սանիտարական և հանգստի պայմաններով (հանգստի սենյակ, հանդերձարան, լվացարան և այլն)՝ անհրաժեշտ կահավորանքով (լվացարան, աթոռ, սեղան, ջեռուցիչ և այլն),

- շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել աշխատանքային պայմանների, հնարավոր վտանգների մասին նախազգուշացնող նշաններ՝ տեղեկատվական և հակահրդեհային վահանակներ, վտանգն ազդարարող տեսողական պաստառներ, ճանապարհային երթևեկության, ինչպես նաև կողմնակի մարդկանց մուտքն արգելող նշաններ,

- վերահսկել աշխատող սարքավորումների պիտանելիությունը, բացառել

գործնեության վայրում խոտանված բեռնիչ սարքերի կուտակումները,

- վերահսկել մեքենաների երթերը, հաջորդականությունը, բացառել մեքենաների կուտակումները,

- նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը՝ հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով,

- բացառել ավտոամբարձիչի սլաքի աշխատանքը՝ սահմանազատված սահմանից դուրս,

- բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ օգտագործվող բեռնամբարձիչ մեքենաները, բեռնաբռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտների կամ տեխնիկական պայմանների պահանջներին, երթևեկության արագությունը շինհրապարակում չպետք է գերազանցի 5կմ/ժ,

- տեղադրել լրացուցիչ լուսավորման սարքեր՝ շինհրապարակի լուսավորության համար,

- շինհրապարակի լուսավորությունը ապահովել հավասարաչափ:

- շենքի ներսում եռակցման և ներկման աշխատանքները կատարել օդափոխության պայմաններում, հոսանքատար մասերի մեկուսացում,

- վարել տեխնիկական հսկողության ամփոփիչ և անհատական մատյաններ՝ տեխնիկական վերահսկողության իրականացման համար,

- ձյան, անձրևի, ուժեղ քամու, կայծակի դեպքում խստիվ արգելվում է շինմոնտաժային աշխատանքների կատարումը,

- շինհրապարակի որակի, անվտանգության կանոնների պահպանումն իրականացնել 2020թ. հուլիսի 2-ի ՀՀ կառավարության նիստի N87 արձանագրության պահանջներին համապատասխան, աշխատողներն ունենալու են համապատասխան բանվորական արտահագուստ:

Շահագործման փուլ. Շահագործման փուլում դպրոցն ապահովված է լինելու հաշմանդամ և բնակչության սակավաշարժ խմբերի տեղաշարժվելու համար անհրաժեշտ պայմաններով՝ ՀՀՇՆ 1/-11.07.01- 2006 շինարարական նորմերին համապատասխան: Մասնավորապես նախատեսվում է.

- ապահովել հաշմանդամների պահանջմունքին հարմարեցվող ունիվերսալ, շարժական տարրերով,

- հաշմանդամների համար նախատեսված սան հանգույցով,

- տարածքի մուտքը կահավորված է լինելու տարածքի վերաբերյալ հաշմանդամների համար մատչելի տեղեկատվության տարրերով:

11.9 Էներգախնայողություն և Էներգաարդյունավետություն.

Դպրոցի նախագծային լուծումները կատարվելու են հիմք ընդունելով ՀՀ

կառավարության 12. 04.2018թ N 426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջները՝ էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներին համապատասխան, ներառելով՝ ջեռուցման, տաք ջրամատակարարման, օդափոխման, լուսավորության համակարգերը: էներգաարդյունավետության համապատասխանության գնահատման համար պետք է կիրառվեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի հունվարի 16-ի N 56-Ն որոշմամբ սահմանված Է և (կամ) Զ1 ընթացակարգերի պահանջները: Համաձայն նույն որոշման IX բաժնի 31 կետի՝ շենքերը շահագործման հանձնելուց կամ շուկա հանելուց առաջ պետք է ներկայացվեն սույն կանոնակարգով սահմանված էներգաարդյունավետության պահանջներին համապատասխանության գնահատման՝ «Տեխնիկական կանոնակարգման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան: Նույն բաժնի 34 կետում միաժամանակ նշվում է՝ էներգաարդյունավետության սերտիֆիկատը տրամադրվում է էներգետիկ փորձաքննության (ատուդիտ) հիման վրա, որը ներառում է էներգաարդյունավետությունն օպտիմալ կերպով բարելավելու վերաբերյալ առաջարկություններ՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ գործող էներգաարդյունավետության պահանջների համեմատությամբ այդ բարելավումը նպատակահարմար չէ: Շենքերի ջեռուցման, օդափոխման համակարգերի, ինչպես նաև շենքերը պատող կոնստրուկցիաների էներգետիկ փորձաքննությունը (ատուդիտ) իրականացվելու է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի օգոստոսի 31-ի N 1399-Ն որոշմամբ հաստատված պահանջներին համապատասխան: Նոր կառուցվող շենքի և դրանց պատող կոնստրուկցիաները նախատեսվում է կառուցել ըստ նշված կանոնակարգի(N 426-Ն որոշում) IV գլխի պահանջների՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության բնակլիմայական պայմանները, սենքերում համապատասխան միկրոկլիմային ներկայացվող Հայաստանի հանրապետությունում գործող նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված պահանջները:

- շենքի արտաքին պատերը երեսապատվելու են սրբատաշ ֆայբերգեմենտային սալիկներով, պահպանելով հրակայուն, ոչ ջրաթափանց և հողմաջրապաշտպան, գոլորշակայուն և գոլորշամեկուսիչ, ջերմամեկուսիչ նյութերի նորմերը,

- կատարվելու է դեկորատիվ սալիկապատում՝ ջերմամեկուսիչ շերտի ընտրությամբ՝ օդային միջնաշերտով, ելնելով բնակավայրի ջերմային ֆոնի առանձնահատկություններից,

- շենքերի միջտարածքային ընդհանուր մուտքերն ու ելքերը լինելու են ջերմամեկուսիչ և հերմետիկ փակվող դռներով և պատուհաններով,

- լուսավորությունը կատարվելու է լեդ տեսակի լամպերով: Շենքը ներառյալ

ստորգետնյա հարկերը (նկուղ) կահավորելիս առաջնորդվելու են ՀՀ կառավարության 12.04.2018թ N426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներով,

- արտաքին լուսավորության, օդափոխության, ծխահեռացման համակարգերով, հակահրդեհային միջոցներով՝ կրակմարիչներով,

- էլեկտրամատակարարման և ծխահեռացման փականների ավտոմատ անջատիչներով, օդափոխության, հակածխային օդափոխության արտածման համակարգերով, - ջերմամեկուսիչ, օդափոխիչ, էներգախնայող բազմաթիվ այլ սարքավորումներով:

11.10 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.

Գործունեության ենթակա և մոտակա տարածքներում բացակայում են պատմամշակութային արժեք ունեցող պատմամշակութային և բնության հուշարձանները: Միաժամանակ շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմնին (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Շինարարական աշխատանքները հնարավոր կլինի շարունակել միայն համապատասխան թույլտվության տրամադրման դեպքում:

11.11 Սոցիալական.

Ղպրոցի շինարարության ընթացքում բացվելու են նոր աշխատատեղեր: Շինարարության փուլում առավելագույն հերթափոխում աշխատելու է 45 մարդ, որից՝ 42 բանվոր, 5-ը ճարտարապետա-տեխնիկական անձնակազմ: Աշխատելու են 6 օր՝ 8 ժամյա հերթափոխային գրաֆիկով: Շինարարության ընթացքում այլ անձանց իրավունքների սահմանափակում կամ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ կարգի խախտում չի նախատեսվում: Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական խնդիրներից խուսափելու համար նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքները կատարել սահմանված ժամերին՝ ցերեկը,
- բացառել շինհրապարակից դուրս կենցաղային աղբի և շինաղբի, մեքենաների կուտակումները,
- գործելու է բողոքների արձագանքման ընթացակարգը: Նոր ղպրոցի կառուցումը կապահովվի աշակերտների ուսուցման կազմակերպումն ավելի որակյալ, անվտանգ՝ բարձր սեյսմակայունություն ունեցող, բարեկարգ, նոր չափորոշիչներով կառուցված շենքում:

11.12 Լանդշաֆտ.

Նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքներում (ազդեցության գոտում) լանդշաֆտի, բուսական ու կենդանական տեսակների, հողային և ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր վնասակար ազդեցություններ չեն ակնկալվում: Նախատեսված շինարարական աշխատանքների ազդեցությունը տարածքի վրա կլինի նվազագույն, կրելով սահմանափակ և կարճատև բնույթ: Դրանք հնարավոր կլինի նվազեցնել շինարարության փուլում՝ բնապահպանական կառավարման պլանով նախատեսված միջոցառումների արդյունքում: Նախատեսվող դպրոցի շենքը ժամանակակից լուծումներով և նյութերով իրականացվող շինություն է: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում.

11.13 Բարեկարգում և Կանաչապատում

Դպրոցի կառուցման ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում, թափոնների և վտանգավոր նյութերի հեռացում, բոլոր ժամանակավոր կառույցների ապամոնտաժում, ճանապարհների կարգաբերում, տարածքի բարեկարգում:

Բարեկարգման և կանաչապատման նպատակով նախատեսվում է.

- կառուցապատումից ազատ տարածքի հարթեցում և բարեկարգում, ներբակային ճանապարհների կառուցում:

Կանաչապատման պահպանման համար նախատեսվում է.

- կանաչ զանգվածի ոռոգում՝ բուսականության աճը և կաչողականությունն ապահովելու նպատակով,

- նորատունկ բուսականության, ծառերի չկապելու դեպքում նոր ծառատեսակներով փոխարինում: Կանաչապատման նպատակով օգտագործվող բուսահողը ձեռք է բերվելու ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ պայմանագրային հիմունքներով: Ոռոգման նպատակով ջրապահանջը որոշվում է СНиП 2.04.02-84-ի համաձայն, այսինքն, 1 մ^2 ոռոգման նպատակով անհրաժեշտ է 0,3-0,4լ ջուր, հետևաբար. $W = (M \times 0,4) \times m$ Որտեղ, M – կանաչապատման ենթակա տարածքն է ըստ կանաչապատման տեսակային կազմի, m – ոռոգման հաճախականությունը կախված սեզոնից և կլիմայական առանձնահատկությունից, հետևաբար, $W = 11870 \times 0,4 \times 25 = 118700$ լ/ջուր կամ 118.70մ³ /տարի ջուր (տարվա կտրվածքով): Կանաչապատ տարածքի ոռոգումը կատարվելու է գործունեության տարածքում գոյություն ունեցող ոռոգման համակարգից:

12. Մոնիթորինգ

Մոնիթորինգը՝ ԲԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարման,

դրանց արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով Պատվիրատուի և հսկողություն իրականացնող այլ մարմինների կողմից նախատեսվող կանոնավոր հսկողություն է: Գործունեության իրականացման ընթացքում նախատեսվում է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանը կամ մեղմանն ուղղված մոնիթորինգ: Այդ նպատակով նախատեսվում է.

- համապատասխան մասնագետների կողմից ստուգայցերի կատարում,
- բնապահպանական, առողջության և աշխատանքային անվտանգության, տեխնիկական վերահսկողության իրականացում՝ ամենօրյա ռեժիմով,
- բոլոր աշխատողների աշխատանքի անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների ընթացակարգի մասին իրազեկում,
- տեխնիկական վերահսկողություն իրականացնող կազմակերպությունը կամ անձը պարտավոր է ժամանակին Պատվիրատուին և/կամ նախագծային կազմակերպությանը տեղեկացնել նկատած համապատասխանությունները,
- խստիվ պահպանել շինարարության կանոնները և անձնական պաշտպանության նորմերը,
- հակահրդեհային պահանջները՝ ՀՀՇՆ 21-01-2014 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգության» նորմերի մապատասխանության ապահովվում,
- թափոնների տեղափոխման կազմակերպում՝ համապատասխան պայմանագրերի հիման վրա,
- կապալառուի կողմից նախագծով նախատեսված բոլոր աշխատանքների պատշաճ իրականացում,
- ամբարձիչի ժամանակի և բեռնունակության օգտագործման պարբերաբար և դիտողական ստուգում,
- շին տեխնիկայի և մեքենաների համապատասխան տեխնիկական վիճակի պարբերաբար ստուգումներ՝ անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը բացառվելու նպատակով,
- շինարարական տեխնիկայի և տրանսպորտային միջոցների վառելիքի լիցքավորում և յուղում շինհրապարակից դուրս՝ մասնագիտացված լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում,
- արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձի նշանակում, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում,
- շինարարության իրականացման ժամանակացույցի պահպանում,
- բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքների իրականացում, ապահովվելով կանաչապատ տարածքի համապատասխանությունը կանաչապատման նախագծին,
- կանաչ զանգվածի վիճակի մշտադիտարկում, ծառերի կաչողականության ուսումնասիրություն՝ ծառերի աճն ապահովվելու նպատակով: Շինարարության

իրականացման որակի չափանիշները հսկվելու են տեխնիկական հսկողություն
իրականացնող մարմնի կողմից, հատկապես ակտավորելով թաքնված
աշխատանքների իրականացումը, գրանցելով վարման մատյանում:

13. Բնապահպանական միջոցառումների (բնապահպանական կառավարման) պլան

Մեղմացնող միջոցառումներ			
1. Օդային ավազան	<p>Օդային ավազան արտանետումների հնարավոր ազդեցությունը կրճատելու և մեղմելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքների և ճանապարհների շահագործման ընթացքում՝ գրունտի խոնավեցում և ճանապարհների ջրցան,</p> <ul style="list-style-type: none"> - շինհրապարակը ցանկապատված է, շենքերը ծածկել համապատասխան ցանցով՝ փոշու արտանետումները նվազեցնելու նպատակով, - մեքենաները շին. հրապարակ մտնելու և դուրս են գալու մաքուր վիճակում, - գործունեության վայր շինանյութերի և սորուն նյութերի տեղափոխումը կատարել փակ ծածկ ունեցող մեքենաներով կամ նյութերը տեղափոխող մեքենաները փակվելու են անջրթափանց թաղանթով, - շինհրապարակում սորուն նյութերը պահվել ժամանակավոր պահեստներում կամ ժամանակավոր ծածկի տակ ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով, - բացառվել տարածքում թափոնների բաց այրումը, - օգտագործվող տեխնիկական, սարքավորումները և տրանսպորտային միջոցներն օգտագործել միայն սարքին վիճակում, - ավազի շերտերի փոումը և հողի հետլիցքն իրականացնել նախապես թրջված վիճակում, - բացառել անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը: Այդ նպատակով իրականացվելու են պարբերաբար ստուգումներ: 	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն
Հողային ռեսուրսներ 2.	<p>Գործունեության իրականացման հետևանքով հողային ռեսուրսներն աղտոտումից պահպանելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանված հողային գրունտն օգտագործվելու է տարածքի հարթեցման և բարեկարգման նպատակով, - հողային աշխատանքների արդյունքում հանված հողային գրունտը մինչև օգտագործելը պահվելու է շինհրապարակում՝ ծածկված անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով, - շինհրապարակն ապահովված է լինելու արտահոսքը կանխող/մաքրող սարքավորումներով՝ հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար, - շինարարական նյութերը տեղադրել հատուկ տակդիրների կամ բետոնապատ մակերեսների վրա, - նվազագույնի հասցնել շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը, - շինարարության փուլում օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների լիցքավորումը և տեխնիկական սպասարկումը կատարվելու է տարածքից դուրս հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններում, - այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար տեղադրվելու է ավազ կամ մանրախիճ, - մեքենաներից և սարքավորումներից վառելիքի և/կամ քսայուղերի արտահոսքի դեպքում, փոված ավազը կամ մանրախիճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր և այն փոխարինվելու է նորով, - մեքենաների անիվների լվացումը կատարել անիվների լվացման հարթակում. 	2.1. Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն

	-բոլոր մեքենաների անիվների և թափքերի մաքրումը կատարվելու է մինչև շինարարականից վերջիններիս դուրս գալը:		
3. Ջրային ռեսուրսներ	Գործունեության իրականացման ընթացքում ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու նպատակով նախատեսվում են. - փոշենստեցման համար ջրցանը կատարվելու է ըստ անհրաժեշտության, հնարավորինս չառաջացնելով մակերևութային հոսքեր, - անձրևաջրերը և շինարարական հոսքաջրերը հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող պարզարան, - ջրցանման համար օգտագործվելու է միայն տեխնիկական որակի ջուր և պարզարանում կուտակված ջուրը, - պարզարանում մեխանիկական նստեցման հետևանքով առաջացած տիղմը որպես շինաղբ, ժամանակ առ ժամանակ տեղափոխվելու է աղբավայր՝ պայմանագրային հիմունքներով, - շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ բետոնախառնիչ մեքենաներով, - բետոնանյութի լցվածությունն ապահովել այնպես, որպեսի բետոնանյութը տեղափոխման ժամանակ չթափվի ճանապարհներին՝ երթեկությանը չխոչընդոտելու և ասֆալտածածկը չվնասելու համար: Կեղտաջրերի հեռացման համար նախատեսվելու է. - շինարարության փուլում աշխատողներն օգտվելու են ն տարածքում գոյություն ունեցող սանհանգույցից, - բիոզուգարանի մաքրումը կատարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով, - շինաշխատանքների ավարտից հետո այն ապամոնտաժվելու է և տեղափոխվելու է կապալառու կազմակերպության կողմից Դպրոցի ջրամատակարարման համակարգերը միացվելու են բնակավայրի ջրատարին: - Կոմունալ-կենցաղային հոսքաջրերի և կեղտաջրերի հեռացումը կատարվելու է տեղադրվող մաքրման կայանի միջոցով:	3.1. Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն
Շահագործման փուլ			
4. Թափոններ	Շինարարության փուլում թափոնների հնարավոր ազդեցությունները հողային և ջրային ռեսուրսների վրա մեղմելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքների ժամանակ գործունեության տարածքը և շրջակա միջավայրը զերծ է պահվելու թափոնների կուտակումներից, - շին հրապարակի տարածքում հստակեցվելու է շին աղբի նախնական կուտակման վայրը, - շինարարական թափոնները՝ շինաղբ, բետոնյա մնացորդներ, պարկեր և այլն, կհավաքվեն անջրթափանց պոլիէթիլենային պարկերի մեջ և կտեղափոխվեն համայնքի կողմից հատկացված վայրում, քանի որ տարածաշրջանում չկան կազմակերպված սանիտարական աղբավայրեր - քանդման ընթացքում առաջացած շինարարական նյութերի տեսքով թափոնները՝ փայտ, քար, պատուհաններ, դռներ, թիթեղներ և այլն, կտեսակավորվեն և կտեղադրվեն առանձին -առանձին շինհրապարակում, - առանձնացված թափոնները կտեղափոխվեն ն Կապալառու կազմակերպության կողմից կամ կհանձնվեն համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպություններին, կամ պահանջարկի դեպքում կհանձնվեն բնակիչներին, - շինաղբի տեղափոխումը կատարվելու է փակ ծածկով ապահովված բեռնատարներով, - կենցաղային աղբի և շինաղբի հեռացումը կատարվելու է կանոնավոր՝ ըստ անհրաժեշտության, - շինարարության և շահագործման փուլերում կենցաղային աղբը հավաքվելու է տարածքում տեղադրված աղբարկղերի մեջ և հատուկ աղբահավաք ծառայությունների կողմից մեքենաներով տեղափոխվելու է նախատեսված աղբավայր, - բացառվելու է աղբի կուտակումը շինհրապարակից դուրս՝ այլ հասարակական տարածքներում, - շինարարական նյութերի մնացորդները (մետաղական մասեր) և վտանգավոր նյութերը և թափոնները հավաքվելու են հատուկ տարողությունների մեջ և աշխատանքների ավարտից հետո հեռացվելու են Կապալառուի կողմից: Շահագործման փուլում կենցաղային աղբի կուտակման համար նախատեսվում է տեղադրել 4 հատ 1,5x1մ 3 տարողության պլաստմասե աղբամաններ: Կենցաղային աղբի տեղափոխումը կատարվելու է պայմանագրային հիմունքներով	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն
5. Աղմուկ և թրթռում	Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպվելու է ցերեկային ժամերին, - կառուցապատման տարածքում ձայնակլանիչ նյութերի և կոնստրուկցիաների կիրառում, - շինարարական աշխատանքներում ներգրավվելու են ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ, - տրանսպորտային միջոցները և սարքերն օգտագործվելու են սարքին վիճակում, - պարբերաբար ստուգվելու և կարգաբերվելու են տրանսպորտային միջոցների շարժիչները, - բացառել շինարարության ընթացքում օգտագործվող մեքենաների	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն

	կայանումը բնակելի տների, այլ հասարակական շենքերի հարևանությամբ, - օգտագործվող շին տեխնիկան և մեքենաները պետք է ապահովված լինեն համապատասխան խլացուցիչներով, - պահպանել աղմուկի, վիբրացիայի, արտանետվող գազերի թույլատրելի նորմերը: Շահագործման փուլում նախատեսվում է. - օդափոխման և օդի լավորակման համակարգերում աղմուկի խլացուցիչների կիրառում, - օգտագործվող ձայնամեկուսիչ, ձայնակլանիչ, թրթռամարիչ նյութերի օգտագործում՝ համապատասխան մարմինների եզրակացությունների հիման վրա:		
6. Արտակարգ իրավիճակներ	- կառույցների հիմքերի փոտորակները բացելուց և նախագծային նիշերին հասնելուց հետո պարտադիր է ինժեներ-երկրաբանի կողմից հիմնափոսի գնումը և համապատասխան մասնագետի(երկրաբան) կողմից կազմված եզրակացությունը, - կտեղադրվեն տեղեկատվական ցուցանակներ, որը ներառելու է շենքի նախագծողի, Կապալառուի և այլ պատասխանատու անձանց (հեռախոսահամար), շինթույլտվության, շինարարության սկզբի և ավարտի վերաբերյալ տեղեկատվություն , - շինհրապարակը կկազմակերպվի հակահրդեհային անվտանգության պաշտպանության կանոններին համապատասխան , - շինհրապարակն ապահովված է լինելու հակահրդեհային կրակմարիչներով, տեսահսկման և ազդանշանային համակարգերով, հակահրդեհային միջոցառումների վահանակներով, - շինհրապարակն, ինչպես նաև բաց պահեստների հակահրդեհային միջոտարածությունները ժամանակ առ ժամանակ մաքրվելու են հրդեհավտանգ և պայթյունավտանգ թափոններից և աղբից , - հակահրդեհային միջոտարածությունները չեն օգտագործվելու նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար , - բաց են լինելու նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները, տեղադրվելու են դրանց մոտեցման համապատասխան ցուցանակներ , - տեղադրվելու են ձայնային ազդանշաններ, հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհներիմասին ուղեցույց -հիշեցումներ՝ վթարների կանխարգելման համար , - հեղուկ և վտանգավոր նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար , - մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցվելու են: - ստորգետնյա հարկերը ծառայելու են որպես թաքստոց արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանական նպատակներով , - նկուղն ապահովված է լինելու հակահրֆդեհային ավտոմատ համակարգով, լվացարանով, ստորգետնյա հատվածում թաքստոցի համար նախատեսվում է վթարային ելք , - դպրոցն ապահովված է լինելու հակահրդեհային հիդրատներով՝ յուրաքանչյուր հարկում 10 հատ, օդափոխության, ավտոմատ հրշեջ ազդանշանային՝ հակածխային, արտածման համակարգերով, էվակուացիոն ուղիներով և ելքերով,- տեղադրվելու 2 հատ 50մ 3 տարողության ջրի բաքեր՝ հրդեհամարման նպատակով, - պահպանվելու են հակահրդեհային մուտքերը՝ հրշեջ մեքենաների շրջադարձի համար, - աստիճանավանդակը, դռները լինելու են հակահրդեհային:	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն
7 Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն	Շինարարության փուլում աշխատողների աշխատանքի կազմակերպման և աշխատանքի անվտանգությունն ապահովելու համար նախատեսվում է. - պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, շինհրապարակում պահպանվելու են անվտանգության տեխնիկայի կանոնները անցումները, վտանգավոր զոնաները ցանկապատվելու են, - պահպանել ՀՀ Առողջապահության նախարարության 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2. .8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները, -պահպանել Առողջապահության նախարարի 28 մարտի 2017թ. «ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԵՐԿՐԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ» N 2.2.4 -016 -17 ՄԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2002 ԹՎԱԿԱՆԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 11 - Ի Ռ 82 ՀՐԱՄԱՆՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 12 - Ն հրամանի պահանջներ, - ապահովվել աշխատողների անվտանգությունը բարձրության վրա , - մինչև աշխատանքների սկիզբը բոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդներն անցնելու են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների, - բանվորական խմբերը լինելու են բազմապարֆիլ և մասնագիտացված, անցկացվելու են ուսուցման և հրահանգավորման դասընթացներ , - ստուգվելու և ատեստավորվելու են	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն

	<p>առասանիչ բանվորների գիտելիքները, տեղադրվելու են առասանման եղանակների և ձևերի նկարագրությամբ ցուցանակներ , - ապահովվել 1 -ին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով, անհատական և պաշտպանական միջոցներով (արտահագուստ, դիմակ, կոշիկ և այլն), էլեկտրական սարքավորումների հետ աշխատողները դիէլեկտրիկ գորգով և ձեռնոցներով , - աշխատողների համար նախատեսել սանիտարական և հանգստի պայմաններ (հանգստի սենյակ, հանդերձարան և այլն), որն ապահովված է լինելու անհրաժեշտ կահավորանքով (լվացարան, աթոռ, սեղան, ջեռուցիչ և այլն), - շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել աշխատանքային պայմանների, հնարավոր վտանգների մասին և նախագծուչաճանաչող նշաններ՝ տեղեկատվական և հակահրդեհային վահանակներ, վտանգն ազդարարող տեսողական պաստառներ, ճանապարհային երթևեկության, ինչպես նաև կողմնակի մարդկանց մուտքն արգելող նշաններ, - վերահսկել աշխատող սարքավորումների պիտանելիությունը, բացառելով գործնետության վայրում խտանված բեռնիչ սարքերի կուտակումները , - վերահսկել մեքենաների երթևեկը, հաջորդականությունը, բացառվելու են մեքենաների կուտակումները, - նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով- ավտոմեքենաները շինհրապարակից դուրս են գալու միայն մաքուր վիճակում՝ շրջակա տարածքը չաղտոտելու նպատակով , - բացառել ավտոմեքարձիչի սլաքի աշխատանքը սահմանազատված սահմանից դուրս, - բեռնման -բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ օգտագործվող բեռնամբարձիչ մեքենաները, բեռնաբեռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտների կամ տեխնիկական պայմանների պահանջներին, երթևեկության արագությունը շինհրապարակում չպետք է գերազանցի 5կմ / ժ , - տեղադրվելու են լրացուցիչ լուսավորման սարքերի շինհրապարակի լուսավորության համար , - շինհրապարակի լուսավորությունը պետք է ապահովի հավասարաչափ՝ լուսավորության 2 լյուքսից ոչ պակաս , - շենքի ներսում եռակցման և ներկման աշխատանքները կատարել օդափոխության պայմաններում, հոսանքատար մասերի մեկուսացում , - վարել տեխնիկական հսկողության ամփոփիչ և անհատական մատյաններ տեխնիկական վերահսկողության իրականացման համար ,շինհրապարակի որակի, անվտանգության կանոնների պահպանումն իրականացնել 2020թ. հուլիսի 2-ի ՀՀ կառավարության նիստի N87 արձանագրության պահանջներին համապատասխան, աշխատողներն ունենալու են համապատասխան բանվորական արտահագուստ: Դպրոցի շենքն ապահովված է լինելու. - ապահովված է լինելու հաշմանդամների պահանջմունքին հարմարեցվող ունիվերսալ, շարժական տարրերով, թեքահարթակներ, - հաշմանդամների համար նախատեսված սան հանգույցով, - տարածքի մուտքը կահավորված է լինելու տարածքի վերաբերյալ հաշմանդամների համար մատչելի տեղեկատվության տարրերով</p>		
<p>8 Էներգաարդյունա վետություն և Էներգախնայողությ յուն</p>	<p>Շենքը ներառյալ ստորգետնյա հարկերը կահավորելիս առաջնորդվելու են ՀՀ կառավարության 12.04.2018թ N426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներով, - շենքի արտաքին պատերը երեսպատվելու են սրբատաշ ֆայերքեմենտային սալիկներով, պահպանելով հրակայուն, ոչ ջրաթափանց և հողմաջրապաշտպան, գոլորշակայուն և գոլորշամեկուսիչ, ջերմամեկուսիչ նյութերի նորմերը, - արտաքին լուսավորության, օդափոխության, ծխահեռացման համակարգերով, հակահրդեհային միջոցներով կրակմարիչներով, - էլեկտրամատակարարման և ծխահեռացման փականների ավտոմատ անջատիչներով, օդափոխության, հակաձխային օդափոխության արտածման համակարգերով, - ջերմամեկուսիչ, օդափոխիչ, Էներգախնայող բազմաթիվ այլ սարքավորումներով</p>	<p>Կապալառո ւ</p>	<p>Վերահսկող կազմակեր պություն</p>
<p>9 Պատմամշակութայ նի և բնության հուշարձաններ</p>	<p>Շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմնին (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Շինարարական աշխատանքները հնարավոր կլինի շարունակել միայն համապատասխան թույլտվության տրամադրման դեպքում:</p>	<p>Կապալառո ւ</p>	<p>Վերահսկող կազմակեր պություն</p>
<p>10 Սոցիալական</p>	<p>Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական խնդիրներից խուսափելու համար նախատեսվում է. -շինարարական աշխատանքները կատարել սահմանված ժամերին՝ ցերեկը, - բացառել շինհրապարակից դուրս աղբի և մեքենաների կուտակումները, - գործելու է բողոքների արձագանքման</p>	<p>Կապալառո ւ</p>	<p>Վերահսկող կազմակեր պություն</p>

	ընթացակարգը: Նոր դպրոցի կառուցումը կապահովվի աշակերտների ուսուցման կազմակերպումն ավելի որակյալ, անվտանգ՝ բարձր սեյսմակայունություն ունեցող, բարեկարգ, նոր չավորոշիչներով կառուցված շենքում:		
11 Լանդշաֆտ	Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում. - շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժվելու են, - շինարարական հրապարակը մաքրվելու է թափոններից, վերականգնվելու է տարածքը, - կատարվելու են գործունեության ենթակա տարածքի հարթեցման, բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքներ:	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն
12 Բարեկարգում և կանաչապատում	Բարեկարգման և կանաչապատման նպատակով նախատեսվում է. - կառուցապատումից ազատ տարածքի հարթեցում և բարեկարգում, ներբակային ճանապարհների կառուցում: Կանաչապատում. կատարվելու է գործունեության ենթակա տարածքի կանաչապատում, որի պահպանման համար նախատեսվում է. - կանաչ զանգվածի ոռոգում՝ բուսականության աճը և կաշոդականությունն ապահովելու նպատակով, նորատունկ բուսականության, ծառերի չկայելու դեպքում նոր ծառատեսակներով փոխարինում: Կանաչապատ տարածքի ոռոգումը կատարվելու է գոյություն ունեցող ոռոգման ցանցից պոլիպրոպիլեն խողովակներով:	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն
13 Կենսաբազմազանություն	Անհրաժեշտ է նախատեսել վնասման ենթակա ծառերի և թփերի պահպանման միջոցառումներ, որպեսզի այդպիսի ծառերը լինեն հեշտությամբ ճանաչելի աշխատողների, տրանսպորտային միջոցների համար և պաշտպանված լինեն շին գործողությունների ընթացքում թափոնների տեղադրումից, փոշու ազդեցությունից և հնարավոր այլ ազդեցություններից:	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն

14. Մշտադիտարկման (մոնիթորինգի) միջոցառումներ

հհ	Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Մոնիթորինգի Վայրը	Իրականացման ձևը	Ժամանակամիջոց	Մոնիթորինգ Կատարող/ Վերահսկող
1	Շինարարության ընթացքում օդային ավազան, ջրային և հողային ռեսուրսների մեջ վտանգավոր նյութերի և կեղտաջրերի ներթափանցման բացառելուն ուղղված	- Փոշու և այլ օդի աղտոտիչների (CO, NOx և այլն) արտանետումների որակական և քանակական չափաքանակների պարբերական վերահսկում: - Ջրային և հողային ռեսուրսների որակի ուսումնասիրություններ ընդհատվում, - կեղտաջրերի հեռացման բիոզուգարանի տեղադրում:	Գործունեության ենթակա տարածքում Գործունեության տարածքում	Ստուգայցեր, գործիքային ստուգումներ Տեսողական դիտարկումներ, մասնագետի կողմից ստուգայցեր:	Շինարարության փուլում՝ ամենօրյա: Փոշենստեցումը տարվա շոգ և չոր եղանակներին՝ օրը 2-3 անգամ Պարբերաբար	կապալառու Վերահսկող կազմակերպություն Համապատասխան վերահսկողական մարմիններ:
2	Արտակարգ իրավիճակներ և աշխատանքի անվտանգություն	-Աշխատողների իրազեկում՝ աշխատանքի անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների ընթացակարգի մասին- շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի յաստիվ	Գործունեության իրականացման ենթակա տարածքում	Ստուգայցեր	ամիսը մեկ անգամ	Տեխնիկական վերահսկողություն և իրականացող մարմին

		կամ սպասարկման կետերում				
6	Կանաչապատումն բարեկարգում	Վերականգնել և բարեկարգել շրջակա տարածքը, - տարածքի կանաչապատման աշխատանքների և կանաչապատման ծրագրի համապատասխան ուղյակի նուսումնասիրություն, - կանաչ զանգվածի վիճակի կաշնդակաճանության նուսումնասիրություն և ծառերի աճն ապահովվելու նպատակով մշտադիտարկում:	Գործունեության տարածք	Դիտողական ուսումնասիրություն	Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո	Կապալառու Վերահսկողական մարմիններ Վերահսկող կազմակերպություն
7	Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում բողոքների արձագանքում	Բողոքների, դիմումների առկայություն	Գործունեության վայր	Դիմումների, արձագանքում	Շինարարության ընթացքում	Կապալառու
8	Կենսաբազմազանություն	Բուսականության մոնիթորինգ էնդեմիկ բուսատեսակների և կենդանիների բնադրավայրերի հայտնաբերման համար:	Գործունեության տարածքում	Տեսողական դիտարկումներ, մասնագետի կողմից	Գործունեության սկզբում	Կապալառու

Հանրային քննարկումներ

Համաձայն ՀՀ կառավարության 1325-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջների՝ հանրային ծանուցումն իրականացվել է դեկտեմբերի 26-ին, տպագրվել է Առավոտ օրաթերթում, և իրականացվել է 2024թ-ի դեկտեմբերի 30-ին, ժամը 11:00ին: Քննարկումները կատարվել են ՀՀ Գավառի համայնքապետարանում, որի վերաբերյալ ՏԻՄը տվել է դրական կարծիք: Հաշվետվությունում ներառվել են հանրային քննարկման ընթացքում բարձրացված բոլոր դիտարկումները:

15. Բողոքների ընթացակարգ

Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կներդրվի բողոքների արձագանքման մեխանիզմ (ԲԱՄ), որը հիմնականում ուղղված կլինի շահագրգիռ կողմերի և ազդակիր հասարակության կողմից իրականացվող գործունեության վերաբերյալ դժգոհությունների ստացմանը, գնահատմանն ու լուծմանը: Շինարարական բոլոր տեղամասերում ապահովվելու է կոնտակտային տվյալները, պատասխանատու անձանց և անվտանգության պատասխանատուի անուն(ները), հեռախոսահամարները պարունակող պաստառների առկայությունը

Բողոքի գրանցման ձև

Դիմումը ներկայացնելու ամիս/ամսաթիվը	Դիմողի անուն/ազգանունը	Դիմողի կարգավիճակը (ղպրոցի դասատու, աշակերտ, ծնող, հարևան, ձեռնարկատեր, այլ)	Բողոքի/առաջարկի բովանդակությունը	Դիմողի ստորագրությունը	Դիմումի կարգավիճակը

Գրականություն

1. ՇՊ.485.13130.2021:
2. «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ
3. ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 սանիտարական նորմեր:
4. Արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2021թ. մարտի 31-ի 372-Ն հրամանով հաստատված ՀՀ տարածքի սեյսմիկ վտանգի, սեյսմիկ գոտևորման քարտեզների և Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի թիվ 102-Ն հրամանով հաստատված «ՀՀՇՆ 20.04_ Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր»:
5. ՀՀՇՆ 20.04-2020 «Երկրաշարժադիմացկունության շինարարության նախագծման նորմեր»:
6. ՀՀՇՆ II - 7.01-96 «Շինարարական կլիմայաբանություն»:
7. ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային

սենքերի» N 2.2..8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրաման:

8. Քաղաքաշինության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ:

9. ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական /https://armstat.am/file/Map/MARZ_01.pdf/ կայք:

Հավելված 1, Սեփականության վկայական

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԿԱՅԱԿԱՆ
ՄԼՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ԻՐԱԿՈՒԹՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է «19» Փետրվարի 2018 թվականին զույգի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ զույգի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱԿՈՒԹԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ (ՆԵՐ)

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՁՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐԶԻ ԳԱՎԱՌԻ N5 ՀԻՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ»
ՊՈԱԿ

2. ՄԼՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏԼՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ՄՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Գեղարքունիք, համայնք Գավառ ք, Ազատության փողոց 4-րդ փանդոկի 1.

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀՆԵՂԻՍԱԿԱԾ ՓՍԱՏԱԹՂԹԵՐԸ

Ոչ բնակելի տարածքի անհատույց օգտագործման պայմանագիր թիվ 16/0018 09.02.2018թ. ս/մ 1756

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲԼՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 05-001-0292-0010
Մակերեսի չափը (հա)՝ 2.05944

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրի
Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Բնակելի կառուցապատման
Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՄԼՀԱՏՈՒՅՑ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ

«Վկայական N 19022018-05-0003, գաղտնաբառ՝ PXE28NCGNCWE

էջ 1

5. ՇԵՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝ Հասարակական
 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/հ	Կադաստրային ծածկագիրը	Տեսակը	Մակերեսի չափը	Գրանցված իրավունքի տեսակը
1	05-001-0296-0010-001	Դպրոց	8603.9 ք.մ.	ԱՆՀԱՏՈՒՅՑ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ
2	05-001-0296-0010-002	Կաթսայատուն	22.8 ք.մ.	ԱՆՀԱՏՈՒՅՑ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը հրատարակված է պաշտոնաթղթի միջոցով՝ Հրաչ Հովհաննիսյանի անունի վրա՝ Երևանի տարածքային ստորաբաժանման անշարժ գույքի ռեգիստրի կենտրոնում:

Վնասված N 19022018-05-0003, գաղտնաբառ՝ PXE2BNCNCWE

Էջ 2

Հավելված 2, Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՁԵՂԱՐԳՈՒՄԻ ՄԱՐԳ ՊԱԿԵՏ

ՆԱԽԱԳՇՄԱՆ ԹՈՒՅԿՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՑԱԿԱԳՇՄԱՆ ԱՌԱՋԱՐՄԱՅ)

N 098 17 հոկտեմբերի 2024թ.

Օրենքի **Չավառ քաղաքում 578 սշակերտի համար դպրոցի տիպային (ննդուպային) շենքի կառուցում**,
(տրամադրված անվանումը, կառուցման վերաբերյալ, ինժեճարան, վերանայում, քրեմատական կլանման քաղաքական)
աշխ. նախագծման փուլ շարժը տիպայնության ստեղծման (IV կատեգորիա),
(Պայման բնակարան, հորտաբուր և քաղաքական սահմանը (կատեգորիա), նախագծման փուլերը և այլն)

Նախագծման վաստակագրերի մշակման համար

Գտնվելու վայրը **ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Չավառ համայնքի ք. Չավառ Ազատության փողոց 4-րդ փակուղի N1**
Ճամբագիր 05-001-0292-0010.
(Ստորի համայնքի փուլեր անվանումները, յնքը համայնք, հոյանաթ ծակագրերը)

Կառուցապատող **Հայաստանի տարածքային զարգացման ինժեճարան ք. Երևան Կ. Ուլիկեցու 31, հեռ. (37410) 247 173**
(Սահմանափակում անվանումը, քրեմիտր վայրը, Ֆիզիկական անի անունը, ստորանունը, բնակարան վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման իրենցը **Կառուցազուգահեռի հայտ**
(Կառուցապատման նպատակով ՀՀ տրամադրված սահմանային կրկնակի հոյանաթ ստեղծման անվարդ գրքեր փոփոխման իրաւունքը հաստատող անկախ ժողովագրողի փաստաթղթերը)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը **36 ամիս** (N 1 հաճելիանի 32-րդ կետին հանդարտագրման)
ՆԱԽԱԳՇՎՈՐ ՀՈՂԱՍՍԱԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՐԸ
(առաջադրանքով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող անկախ վերնադրվ U 1.500)

- Հոյանաթ գտնվում է **ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Չավառ համայնքի ք. Չավառ Ազատության փողոց 4-րդ փակուղի N1 համայնքում՝ բնակավայրերի հասարակական կառուցազուգահեռի գոտում.**
(Հոյանաթի բնույթը ըստ նախագծման փուլագրում է, դրա նախագծման և քրեմատական կլանման քաղաքական)
- (*) Հոյանաթի լայնեը **2,09244 հա**
(Հոյանաթի անվանումը, կրկնակիանաթի նշանակումը, թաղեքաղ (հա))
- Հոյանաթի արևու վիճակը **Հոյանաթի արևու ստեղծ է ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Չավառի քիվ 5 հիմնական դպրոցի ԳՈՒԿ-ի և կաթսայատան շենքերը**
(ԵՐԿՆ) բնակարանի, յնքերի կաթ թիվը՝ շարժման ներքին) անվարդուր և (արևադարձի և կլանման քաղաքական, հաղթանակներ և, բնակարանային կրթություն և այլն, կառուցապատման շարժանքները և այլն)
- (*) Տրանսպորտային պայմանները **ապահովված է ճանապարհով**
(Ճանապարհների անվարդուր և, հեղափոխման տրամադրություն թուղթագրումը և այլն)
Չկա
- (*) Ինժեճարան գանցեր և սարքավորումներ (բրանառակարարման, կոտրուր, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղթանակության համակարգերի)
(Նախագծման հոյանաթի կամ չկա թուղթագրում անկախ ինժեճարան նախագծման քաղաքական, այդ թիվում՝ ստորագրում)
- (*) Կից հոյանաթը _____
Չկա
(Հոյանաթի անվանումը, կրթականի և այլն)
- Օրենքի հարտուկ պահանջները և (կամ) պատմաճակոթացն հոյանաթների տարածքներ (պահպանական գուրիներ) _____
Չկա
(Հոյանաթի անվանումը, կրթականի և այլն)
- (*) Կառավարման սահմանախախտումներ _____
(Հոյանաթի անվանումը, կրթականի և այլն, հեղափոխման տրամադրություն թուղթագրումը, հեղափոխման տրամադրություն թուղթագրումը, այդ թիվում՝ սահմանափակումները)

17. Հավանդեցնելիս պահանջներ

համաձայն ՀՀ գործող նորմերին համապատասխան
(Որպես օրենսդրական ակտի միջոցառումներ)

18. Հաշմանդամների և բնակչության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ

համաձայն ՀՀ գործող նորմերին համապատասխան

19. Երջանա միջավայրի պահպանում

Հաս գործող սրկևարության
(Օրգան օրենսդրական ակտի միջոցառումներ)

20. Ըննարարության կազմակերպում

Հաս գործող նորմերի
Հասարակությունը շնորհաբար հետ կարգի ազատուհանար արգելուական արգելանքի կարգադրական և սրտաբար սրտաբար արգելանքի արգելանքի (Մասնաճի)

21. Առաջարկների գործողության ժամկետը և նախազի մշակման փուլերը

36 սախ
(Օրգան և առաջարկների գործողության ժամկետը և նախազի մշակման փուլերը)

ԼՐԱՅՈՒԹՅՈՂ ՂԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

22. Նախազմանի փաստաթղթերի փորձարկությանը ներկայացվող պահանջներ

համայնի փորձարկություն
(Հասարակական փորձարկությանը սահմանվող սահմանափակումները կամ նախազի կարգադրականը: Դրան նախազի համապատասխան իրադրական ևրոն)

23. Միջանկյալ համաձայնեցում

Գալարի համաձայնեցություն
(Չպարտադրական կամ Հասարակական փորձարկությանը նախազի կամ շնորհաբար արգելանքի կարգադրական կամ նախազի նախազի համաձայնեցում, կրում և նախազի կարգադրական իրադրական ևրոն)

24. Հասարակական քննարկումներ

Հաս գործող սրկևարության
(Հասարակական փորձարկությանը սահմանվող սահմանափակումները)

25. Համաձայնեցումների կամ մասնագիտական եզրակացությունների ստացում

(Օրգան և սրկևարական համաձայնեցում: Կրում սահմանվող սահմանափակումները կամ նախազի կարգադրականը և սրկևարական մարմինների կամ իրադրական ևրոն կամ նախազի կարգադրական իրադրական ևրոն)

26. Փաստաթղթերի բաժանորդային պատարանների տեղադրում

Չկա

27. Այլ պայմաններ

Նախազի կարգադրական ևրոն (Հրոն) սրկևարական

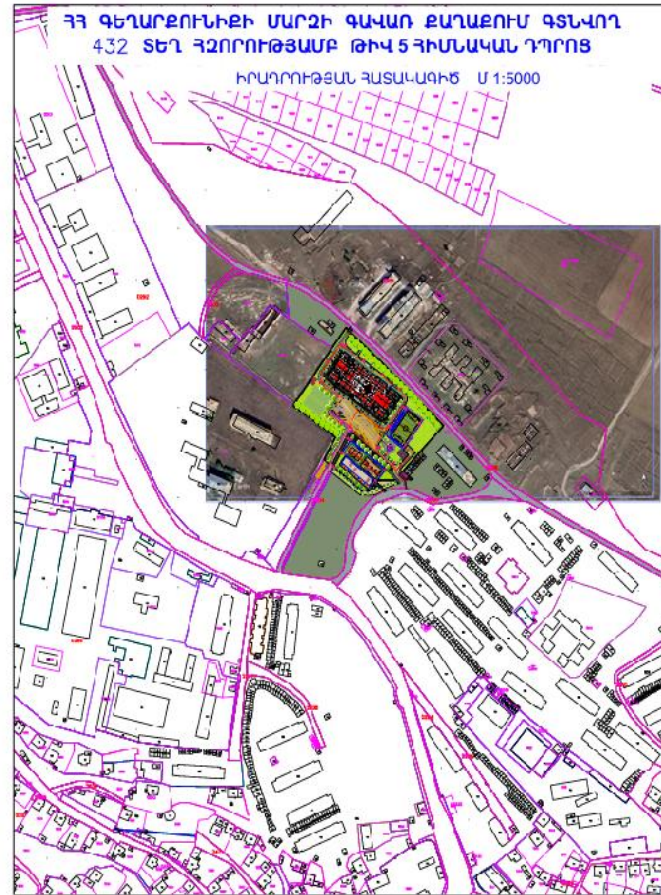
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՔԱԿՈՒ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿՆԿԱՐ

[Ստորագրություն]
(Ստորագրություն)

Գ.Ե. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հավելված 3 Կառուցապատման սխեմա և գլխավոր հատակագիծ

ԾԱՌՈՒԹՅՈՒՆ		ՄԱՎԱՆՍՏԱԿ	
Հողատարածության մակերես	20994.4 մ ²	ԴՊՐՈՑԻ ՆՈՐ ԿԱՌՈՒԹՎՈՂ ՀԻՆՆԱԿԱՆ ՄԱՆԱԾԵԼՔ	ՄԱՆԱԾԵԼՔ
ՍՈՒՒ ՀԻՆՆԱԿԱՆ ՄԱՆԱԾԵԼՔ	3472 մ ² - 16.6%	ԿԱՅՈՒՑՄԱՆՈՒՆ	ԿԱՅՈՒՑՄԱՆՈՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱԿԵՐԱՄ	7648 մ ²	ՈՒՍՈՒՄԱՄԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՏԻ	ՈՒՍՈՒՄԱՄԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՏԻ
ԿԱՅՈՒՑՄԱՆՈՒՆ	60 մ ² 0.003%	ԳՈՑՈՒԹՅՈՒՆ ԴԻՆԵՑՈՂ ՄԱՆԱԿԱՆ ԽՆՆԱՎՈՒՄՈՒՄ	ԴՈՒՍՈՒՄԱՄԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՏԻ
ԿԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՆ, ԽՈՒՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԱԶՆԱԿՈՒՄ	0.37	ՈՒ ՍՈՒՄԱՓՈՐՁԱՐԱՐՎԱԿԱՆ ԳՈՏԻ	ՈՒ ՍՈՒՄԱՓՈՐՁԱՐԱՐՎԱԿԱՆ ԳՈՏԻ
ՈՒՍՈՒՄԱՄԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՏԻ	11870 մ ² - 56.6% ՈՐԻՅ	ՄՈՒՍՈՒՄԱՓՈՐՁԱՐԱՐՎԱԿԱՆ ԳՈՏԻ	ՄՈՒՍՈՒՄԱՓՈՐՁԱՐԱՐՎԱԿԱՆ ԳՈՏԻ
ՈՒՍՈՒՄԱՄԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՏԻ	3100 մ ²	ԲԵՐՄՈՑ	ԲԵՐՄՈՑ
ՄԱՅՈՒՐՔԻ 4 ՏԱՐԱԾԵԼՔ՝ ՄՈՆԵՑՈՒ ՄԱՆԱԿԱՆՍԵՐ	1200 մ ²	ՄԱՐԵՑՄԱՆ ԵՎ ԾՐՁՄԱՆ ԿԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ	ՄԱՐԵՑՄԱՆ ԵՎ ԾՐՁՄԱՆ ԿԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ
ՄԱՅՈՒՐՔԻ 5 ՍԱՎԱՆՍՏ	5592.4 - 26.6%	ԲԱՑՕՐԱՑԱ ՎԱՏՈՎԱՏՄԱՆՆԵՐԻ ԿԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԶԱՂԱԿԱՐՁԱՆՔ ՏԱՌՈՒՄՆԵՐ	ԲԱՑՕՐԱՑԱ ՎԱՏՈՎԱՏՄԱՆՆԵՐԻ ԿԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԶԱՂԱԿԱՐՁԱՆՔ ՏԱՌՈՒՄՆԵՐ

Սեյսմիկ անվտանգության մակարդակի բարձրացման Ծրագիր (ՍԱԲԾ)			
ՀՀ ԳԵՂԱՐՔՈՒՄԻՔԻ ՄԱՐԻ ԳԱԿԱՌ ԶԱՂԱՔՈՒՄ ԳՏԿՈՂ 432 ՏԵՂ ՀՅՈՒՐՈՒԹՅԱՄԲ ԹԻՎ 5 ՀԻՆՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ԿԱՌՈՒԹՅՈՒՆ			
Ն/Ճ	Խ.Բոգոսյան	Արմո 1 - ՂԱՄԱԿՈՂ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ ԵՎ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ	Փուլ
Նախագիծ	Խ.Բոգոսյան		Թեք
			Թեքեր
		ԻՐԱՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ ԿԱՌՈՒԹՅԱՆ ՍԻՆԵՄԱ	ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍՊԵՑՈՒՄ
			Երևան 2025թ.

Հավելված 4, Տեղեկանք շինադրի հեռացման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ԳԱՎԱՌ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԴԵԿԱՎԱՐ

ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ, ք. Գավառ, Գ. Լուսավորչի մ.,
12,
հեռ. (0264) 2-34-23, էլ. փոստ՝
gavari.hamaynqapetaran@gmail.com

N Ս-382
31.01.2025թ.

«ՀԱԼԴԻ ՔՈՆՍԱԼԹ» ՍՊԸ
ՏՆՕՐԵՆ
Դ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆԻՆ

Հարգելի՛ պարոն Հովսեփյան

Ի պատասխան Գավառ համայնքի ղեկավարին հասցեագրված 2025 թվականի հունվարի 24-ի N 24/01-1 գրության, հայտնում ենք, որ «ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Գավառ քաղաքում գտնվող 432 տեղ հզորությամբ թիվ 5 հիմնական դպրոցի» կառուցման ժամանակ առաջացած շինարարական աղբը և հողի լցակույտը կարելի է տեղափոխել «Գավառի թիվ 5 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի տարածքից 7 կմ հեռավորության վրա գտնվող աղբավայր:

Համայնքի ղեկավար՝

Գուրգեն Մարտիրոսյան

*Կատ. Գավառի համայնքապետարանի աշխատակազմի
քաղաքաշինության և հողաշինության բաժնի պետ
մանազեռն՝ Լ. Մոխրյան*

Հավելված 5, Ավագանու որոշում

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ԳԱՎԱՌ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Գեղարքունիքի մարզի Գավառ համայնք
ՀՀ, Գեղարքունիքի մարզ, ք. Գավառ, (0264)23423, (0264)22338 gavari.hamaynapetaran@gmail.com

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

17 հունվարի 2025 թվականի N 9-Ա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ԳԱՎԱՌ ՀԱՄԱՅՆՔԻ «ԳԱՎԱՌԻ ԹԻՎ 5 ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑ» ԴՈՒՄԿ-Ի ՆՈՐ ՇԵՆՔԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱՆՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 42-րդ կետով, 64-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության «Շրջական միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 11-րդ հոդվածի 1-ին մասը, 16-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի նոյեմբերի 19-ի թիվ 1325-Ն որոշման 28-րդ կետը, **Գավառ համայնքի ավագանին որոշում է**

1. Համաձայնություն տալ Հայաստանի Հանրապետության Գեղարքունիքի մարզի Գավառ համայնքի «Գավառի թիվ 5 միջնակարգ դպրոց» ԴՈՒՄԿ-ի նոր շենքի կառուցմանը:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակմանը հաջորդող օրը:

Կողմ -16

Դեմ -0

Չեղկած -0

ԱՄԻՐՆԱՆՅԱՆ ՍԱՄՎԵԼ

ԱՐԵՎԵԱՏՅԱՆ ԼԱՎԻԿ

ԳՈՒԼԱՔՅԱՆ ՀՐԱՅՐ

ԴԱՆՈՅԱՆ ՕՆԻԿ

ԴԱՇՏՈՅԱՆ ԳԻԴԳՈՐ

ԶԱՆԳԵԶՈՒՐՅԱՆ ԱՐՏԱԿ

ԿՈՍԱՆՅԱՆ ԱՐՄԵՆ

ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՍՅԱՆ ՄԱՐԻԱՄ

ՄԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐՄԱՆ

ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ ԱԼԻԿ
ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ ԳՈՒՐԳԵՆ
ՄԻՐԻՑՅԱՆ ԴԱՎԻԹ
ՄԻՐԻՑՅԱՆ ՆՈՒՆԵ
ՄԳՐՏՅԱՆ ԳՆԵԼ
ՊՈՂՈՍՅԱՆ ՌՈՒՋԱՆՆԱ
ՎԱՐԿԱՅԱՆ ԱՐՄԵՆ

ԳԱՎԱՌ ՀԱՄԱՆԻՔԻ ԿՈՄԻՏԵ

Գ. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հավելված 6, Արձանագրություն և մասնակիցների ցանկ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Գավառ համայնքի Գավառ քաղաքում N5 դպրոցի կառուցման նախագծի և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ հանրային քննարկում

2024թ. դեկտեմբերի 30-ին՝ ժամը 11:00-ին, համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի /21.06.2014թ. 20-110-Ն/ և ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի, տեղի ունեցավ Գեղարքունիքի մարզի Գավառ համայնքի Գավառ քաղաքում N5 դպրոցի նախագծի և նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ հանրային քննարկման առաջին փուլը:

Հանրային լսումը վարեց Գավառ համայնքի ղեկավարի տեղակալ Մուրադ Մովսիսյանը: Նա ողջունեց ներկաներին, նշեց, որ դպրոցի հիմնանորոգումն իրականացվում է «Մինչև 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցների» ծրագրով և խոսքը փոխանցեց պատվիրատու և նախագծող կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին:

Ծրագրի նախագծող կազմակերպության՝ «ՀԱՆԴԻ ՔՈՆՍՏԱԼԹ» ՍՊԸ-ի ներկայացուցիչ Խաչիկ Բուդոյանը ներկայացրեց հիմնանորոգվող դպրոցի նախագծի և կատարվող աշխատանքների մասին մանրամասներ,

Ծրագրի պատվիրատու կազմակերպության՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏԶԶ) ներկայացուցիչ Դ. Եսայանն էլ նշեց, որ որպես ծրագրի պատվիրատու կողմ, ՀՏԶԶ-ն իրականացնելու է վերահսկողություն՝ կատարվելիք աշխատանքների մասով:

Հանրային լսմանը մասնակցում էին ծրագրի շահագիզի կողմերի ներկայացուցիչներ, բնակիչներ, վերջիններս ներկայացրին իրենց հետաքրքրող հարցերը, դրանց տրվեցին պատասխաններ:

❖ Արձանագրությանը կցված է հանրային քննարկման մասնակիցների ցանկը՝ ստորագրություններով

Նիստի նախագահող՝

Գավառ համայնքի ղեկավարի տեղակալ՝

Մուրադ Մովսիսյան

Քարտուղարող՝

Ալվարդ Մանուկյան

.Հավելված 7 Գլխավոր հատակագիծ և կանաչապատման սխեմա

Հավելված 8. Շինաշխատանքների կազմակերպման սխեմա և ժամանակացույց

